Массе а мехкий пролетараш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 12 апрель, • 1977 шу • № 44 (5711). • Мах 2 кап.

КАГИРХОЙ КЪАХЬЕГАМ БЕЗАШ ХЬАЛКХЕБЕ

Профессионально-технически училищаш, мехъера шолаш ехача бIаьш кагирхоша хIара шера алсамдоах республика болхлой класса, колхозий ахархой мутIараш. Из я хьинар дола, дукха хIамаш хоаш йола вай тIехье. Царех хIаравар болхлой коллективе безаме тIаьщарах, терко ярах, лостам баларех дукхагIча даькъе тийша хургда дIахо дода цар вахар. Къахьегамца безам болаш, производстве да ше хилар кхетадеш, вай вахаре хулаш мел долчун ше а бехктоккхаме волга хоаш, балха тIа вийслу кхоачимбоацараш, дIаахача замах юхадиса зене гIулакхаш ца доеш вола саг хьалкхеве дикка ха еза.

Къахьегамцарча гIулакхага хьежиа ду вай мехка кагара хьалха сага сий. Цо хьалхех сага идейно-политически а нравственни а оагIонаш. Дукхьаа къахьегаме хьакуя сага оамалаш, духовни уйлаш, балха говзал. «Кагий наха мехкарийн къахьегама сийдеш безаш хьалкхебар,— аьнар КПСС ЦК Генеральни секретара нохъесто Л. И. Брежнева ВЛКСМ XVII съезде ше къамаьл деш,— массаьа а хила а хьинад хIана а да Коммунистически парте йоккхо ю лоаркIаме дола гIуллакхи Ленински комсомола керттерча декхарех цаьн. Из доккха пачхьалкхен дош да. Из цийса дIоттар а чакхдаккхар а хьаштдолаш ба берриги а: къахьега коллективаш, общественни организацеш, школаш, доьзал, цуя а соагIа — вай мехка кхоане».

Вай республикера дукхагIа бола кагирхой вахаре къахьегама ивыкъа тIа бувл общества дуzаче алсамдаккхар дукъа болх бе уйла йолаш. Из башха-дика уйла хила еза къахьегача коллективашка массе а оагIорахьара хьалховцаш.

КIезига иц вай хьалкхуваш йогIа тIехье къахьегам безаш хьалкхевра пайдане йолга хьаьекха формаши методаши. Эггара беркатегIа а кагирхошта кхетам дуча бокха лоархIам болаш а ба тIеххьарча хана дикка дIабаьржа бола хьехамчей болам. Дет тIара доагIа дIайха деша ала доагIа «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене предприятешкара къона болхлой хьалкхебеш, царна професси караерзае гIо деш 700 сов-гIа болча дикагIча кадрови болхлоех-хьехамчех. Кагирхой къахьегамах безам болийташ, царна гIо деш боккха болх бу Грозненски химически завода, шоейне производственни объединене коллективашка. Ма-дарра аьлча хьехамчей болам дIабаржаза предприяти, колхоз, совхоз лаха хала да Нохч-ГIалгIайчене. Из болам массане а юкъера хулаш латт. ХIана аьлча массанехьа а болаш ба шоай лоIамагIа, дег тIара кагирхой къахьегама, баха Iомабеш, вай башха-дика традицеш йоалдаш уж хьалкхебе безам бола йокха производственни а вахара а опыт йола кадрови болхлой.

Хетаргахьа, хьехамчаша беча балха тIа кагирхой къахьегам безаш хьалкхебарал соагIа, бокха лоархIам болаш да царна кхетам балар. Укхаза хилаьа оаргзовцаш ва профессиональни, педагогически говзал йола, вахара опыт, балха тIа масал шийгара гойта хоаш вола хьехамча.

КПСС XXV съезде белгалдаь ма-хиллара кхетам балара болх беш вIаши айха дувза деза идейно-политически, къахьегамен, нравственни кхетам лулга. Цудукъа дикдалийта йиш яц профессиональни говзал Iомарна цхьана кагирхой шоай гражданский декхар кхоачашде хоаш хьалкхебе безавга. Цу даькъе боккъаьа хургда профессионально-технически училищашта промышленни предприятешта юкъера бувзамаш хиь а айхагIа дийзача. Училищай дешархой группашта заводий дикагIча бригадашцеи сменашцеи доттагIалла договораш дийча. Цага белгалде деза дешаркоша тIаьйдуй хьехамчаша тIаьйдуй декхараш, болхлой коллективой кхоаьа цувна метта дIаоттергбараш тIаьйду декхараш. Иштта гIулакх дIаоттадича къона болхлой производстве дIачIоагIбаларал соагIа кагийча нахен мехкарашен кхетабу болхлой профессеш общество мел чIоагIа мах беш, лоархIаш я.

Хьехамчей болам хIанз а шерра баржабап, масала, Назрановски районерча трикотажни фабрике, шиъха беча заводе, транспортни предприяте. Дукха болх бе безаш ба цу районе хIанз а тIехьа ахьаннахьа балха а боацаш, даьшен ноанощех дар дуаш лела кагирхой бакха дIаийсбара. Цу хьакъехьа дикка уйла е еза района комсомольски организаце. Дешаш е балха воацаш цхьаккха а кагирхо хила йиш яц. Дика хоаш да общественни пайдане болх ца беш лелачарех дикка дакъа зуламаш дара тIера болаш, харцахьара оамалаш йолаш хьалкхулга. Балха боацараш а ба хьехамчаш эшаш. Укхаза доккха дакъа кхоач юртий Советий депутаташка, активисташка, юрто сийдеш боача нахага. Царна ха деза болх ца бу йIшигга сиг малав, хьанна, гIо де деза из балха вахара.

ХIаране кхетадеш да кагирхой къахьегам безаш хьалкхебар бехктокхаме а творчески а гIулакх долга. Из болх формаша а тесса а лолабе йиш йолаш беш. Эггара хьалха из доагIа кагирхой хьехамчаш хила безараш хьалхоастабара. Предприятей, гIишлошьера организацей, колхоий, совхоий кулгалхоша, партийни, профсоюзни организацеша из болх бе хьежабе беза коллективе сийдеш, шоай болх дерттIа дIадьаш, балха а вахара а йоккха опыт йолаш, юкъера а хьича кагирхошцара болх безаш, из кIорлабергболаш бола нах.

Дукха ха йоацаш кхиначa КПСС Нохч-ГIалгIай обкома V пленумо белгалдир дика дийша, къахьегамца безам болаш, идейни чIоагIа, лакха нравственни болаш кагий нах хьалкхебара партийни, комсомольски организацешта чIоагIа терко е езилга.

КПСС XXV съезда, парте ЦК октябрьски Пленума решенеша вайна хьабела хIана хьалхоадара беш шерра никъ. Из Iалашате бокха болх беш де лерхIарех цIа де коммунистически общественни отношенеш чIоагIьар, коммунизм хьалъе хоаш йола тIехье хьалкхеяр. Цудна тIаберзабаь хила беза кагирхошта лун йола идейно-политически, къахьегама, нравственни кхетам.

Октябра 60 шу дизара накъадолхаш

СИЙЛЕ ХИЙЛА ЯХЬЕ КОТБАЬННАРИЙ

1977 шера хьалхарча квартале промышленносте, гIишлошъеча, транспорте районашта, производственни Iилман-производственни объединеней, управленей, предприятей коллективашта юкъе балха эффективности дикали лакхъара, иттлагIча пятилетке шоллагIча шера задание цаила хьалха кхоачашъяра тIехьа лелаеча республикански социалистически яхьа хьакъехьа.

1977 шера хьалхарча квартале промышленносте, гIишлошъеча, транспорте районашта, производственни Iилман-производственни объединеней, управленей, предприятей коллективашта юкъе балха эффективности дикали лакхъара тIехьа лелаьча социалистически яхьа итогашка а хьежа КПСС обкома бюрос, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкомо, соцам баьб:

Районий хьалхарча группе гIолла

1977 шера хьалхарча квартале лелаьча социалистически яхьа итогех хьалхара моттиги лойла, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела Цlе байракхи лойла, республикански сийлен Доска тIа дIа а яйойла

ЛЕНИНСКИ РАЙОН

г. Грозный;

шоллагIа моттига КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа ВЛКСМ обкома карара кара тела Цlе байракхи лойла республикански сийлен Доска тIа дIа а яйойла?

НАЗРАНОВСКИ РАЙОН

Районий шоллагIча группе гIолла

Хьалхара моттиги КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела Цlе байракхи лойла, республикански сийлен Доска тIа дIа а яйойла

НАУРСКИ РАЙОН;

шоллагIа моттига КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамотен лойла, республикански сийлен Доска тIа дIа а яйойла

УРУС-МАРТАНОВСКИ РАЙОН

1977 шера хьалхарча квартале дика болх баь хиларна белгалйоахийла г. Грозерча Октябрьски района, Грозненски района, Малгобекски района, Сунженски района коллективаш.

ПРОИЗВОДСТВЕННИ Iилман-ПРОИЗВОДСТВЕННИ ОБЪЕДИНЕНЕШКЕН УПРАВЛЕНЕШКЕН ГIОЛЛА

1977 шера хьалхарча квартале лелаьча социалистически яхьа итогех хьалхара моттиги КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела Цlе байракхи лойла республикански сийлен Доска тIа дIа а яйойла:

ЛЕНИНА ОРДЕН ЛЕЛАЮ «ГРОЗНЕФТЬ» ПРОИЗВОДСТВЕННИ ОБЪЕДИНЕНИ;

шоллагIа моттиги КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР-а Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамотех лойла республикански сийлен Доска тIа дIа а яйойла

ШУРИИ ПРОМЫШЛЕННОСТА ОБЪЕДИНЕНИ;

Кхоалагlа моттиги диплома луш республикански сийлен Доска тIа дIа а яйойла

ГРОЗНЕНСКИ ПРОИЗВОДСТВЕННИ ШВЕЙНИ ОБЪЕДИНЕНИ;

ПРОМЫШЛЕННОСТА, ГIИШЛОШЪЯРА, ТРАНСПОРТА ПРЕДПРИЯТЕШКА ГIОЛЛА

1977 шера хьалхарча квартале лелаьча социалистически яхьа итогех хьалхара моттиги КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела Цlе байракхи а луш республикански сийлен Доска тIа дIаяйойла:

«Горскнефть» НГДУ;

СССР 50 шу дизара цlерагlа Грозненски химически завод;

«Электроинструмент» яха завод;

Ермоловски ДОК;

Жилищно-коммунальни боахама министерства [illegible] тIеьное декхара управлени;

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 7 йола гIишлон-монтажни управлени;

«Союзавтоматстрой» Ерригсоюзни Iилма-производственни объединене Грозненски опытно-экспериментальни завод;

Къилбаседа-Кавказски [illegible] сигнализаци бувзамен Грозненска дистанци;

Наурски винзавод;

шоллагIа моттиги, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамотех а луш республикански сийлен Доска тIа дIаяйойла

«Октябрьнефть» НГДУ;

Н. Анисимова цlерагlа Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоала завод;

Октябрьски революце орден лелаю «Красный молот» яха грозненски завод;

Бурув деттара балхий Горячеводски управлени;

«Пищемаш» яха завод,

Ермоловски леспромхоз,

«Чечингрешстройбыт» яха ремонтно-гIишлон управлени.

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 10 йола специализированни гIишлон-монтажни управлени,

«Росмясомолстрой» Ростовски треста Грозненски ОПМК.

«Грозстройремонт» Грозненски ремонтно-механически предприяти,

«Грозэнергоремонт» ремонтно-наладочни предприяти;

кхоалагIа моттиги дипломаш луш республикански сийлен Доска тIа дIаяйойла:

«Грозгипронефтехим» институт,

Химреагентий Карабулакски завод,

Шелковски мехлесхоз,

Кога гIирс тоабеши тегаши йола фабрика,

«Чечингсельстрой» треста ПМК-223,

«Кавэлектромонтаж» Грозненски монтажни управлени,

ВIашагIтеха Грозненски ТЭЦ,

«Старогрознефть» НГДУ,

«Оргтехника» производственни объединене «Электроприбор» яха грозненски завод,

Коммунальни боахама министерства Грозненски экспериментально-механически завод,

Ассински консерви завод.

«Промавтоматика» яха Iилма-производственни объединене опытни завод,

«Союзнефтемашремонт» объединене Грозненски ремонтно-механически завод,

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене специализированни гIишлон-монтажни управлени,

Грозненски электромеханически завод.

КПСС ГРОЗНЕНСКИ ГОРКОМЕ

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-МЕХАНИЧЕСКИ ЗАВОДА, «СТАРОГРОЗНЕФТЬ» НГДУ, ГIИШЛОШ ХЬАЛЪЕЧА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ УПРАВЛЕНЕ СМУ-1, ПРОИЗВОДСТВЕННО-ТОВАРНИ КОНТОРА, ИНДИВИДУАЛЬНИ БАРЗКЪАШ ТЕГАЧА ФАБРИКА КОЛЛЕКТИВАЙ МАЙНА ХЬАЛХАРА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬ ЙОАРЖАЯРАХ ЙОЛЧА ИНИЦИАТИВАХ

КПСС горкома бюрос белгалду, КПСС XXV съезда решенеех, «Производства эффективности балха дикали айира дукъа, иттлагIча пятилетка заданеш толаме кхоачашъяра тIехьа лелаеча Ерригсоюзни социалистически яхьа хьакъехьа» КПСС ЦК, СССР Министрий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК баьча сацамах кулгал а луцаш, «ХIара балха дена — дикала Знак!» яхача девизагIа болх а беш, города къахьегача коллективаша дикка толамаш даьхад. Сийлахь-боккхача Октябра даха ма-доагIара накъадахара тIехьа лелаеча социалистически яхье. 1977 шера хьалхарча квартала план города промышленносто хадал хьалха, 30 марта кхоачашьей, планал соагIа маьхала яьккай 3,2 млн. сома маьха продукци.

1 Майна яха ма-йоагIара накъаяна гIерташ, промышленноста гIишлош хьалъеча, транспорта предприятей коллективаш къахьегамхой дунен халкъашта юкъерча барт-цхьоагIон цlей сийна къахьегама вахте уатт, тIаьйду доаккхагIдола социалистически декхараш. Экспериментально-механически завода болхлоша, ИТР, гIулакхерча наха продукци маьхала яккхара биь бетта план хадал хьалха, В. И. Ленин ваь 107 шу дузача дийнахьа, кхоачашъе, планал соагIа 28 эзар сома продукци арахеца, хIаьта «Продукци маьхала яккхара биь бетта план 22 апреле — оаха Даьхена цхьоалагIча мае луш дола соагIат» яхача лозунгагIа майна хьалхара социалистически яхь а йоаржаяй.

Старогрозненски мехкдаьттахоша декхар тIаьйцад биь бетта програмнал соагIа 9,2 эзар тонн мехкдаьтта даккха, лакхехьарча категорех мехкдаьтта дIаалуга 96 процентага кхачийта.

ГIишлош хьалъеча Нохч-ГIалгIай управлене СМУ-1 коллективо декхар тIаьйцад апрель чакхбоалаш яхь тIа а 80 эзар сома гIишлой-монтажни балхаш де, къахьегама арсари лакхъяра биь бетта задани 1 Май тIакхоачаш 110 процент кхоачашъе.

Производственно-товарни контора къахьегамхоша сацам баьб апрель бетта хьа а дьаккха халкъа боахама планал соагIа 10 эзар тонн бензинаш дIадахийта.

Индпошива фабрика болхлоша барзкъаш тегара апрела план оттаьча хадал 3 ди хьалха кхоачашъе.

КПСС горкома бюрос къоабалдьад экспериментально-механически завода, «Старогрознефть» НГДУ, гIишлош хьалъеча Нохч-ГIалгIай управлене СМУ-1, производственно-товарни контора, индпошива фабрика коллективаша къахьегамхой дунен халкъашта юкъерча барт-цхьоагIон Ден сийна социалистически яхь йоаржае аьнна дIадоладаь гIулакх. КПСС райкомаш декхарийла я предприятешкен организацешкен города хьалха латтача коллективаша майна хьалхара яхь йоаржае аьнна дIадоладаь гIулакх шерра дIадоаржаде. Райкомий, горисполкома, ВЛКСМ горкома юкъьанцарча партийни, профсоюзни, комсомольски организацей, боахамий кулгалхой берриг болх тIаберзабаь хила беза 1977 шера биь бетта халкъбоахама план хьадда кхоачашъяра. Къаьстта терхам тIаббайита беза производственни коллективаша встречни планаши доаккхагIдола социалистически декхараши кхоачашдара, общественни производства дерригача доакъошка эффективности балха дикали айира декхараш кхоачашдара.

НОВ. Т. М. ДИДИГОВ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛА ЗАМЕСТИТЕЛАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместителалла нов. Дидигов Мурата Тамерлан хьожаве.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь И. ПРАВЕНЬКИН.

г. Грозный,
11 апрель, 1977 ш.

Нов. Дидигов Мурата Тамерлан ваьв 1937 шера, гIалгIа, 1968-ча шера апреле денз КПСС член ва. Цо чакхъяькхай С. Орджоникидзе цlерагlча Новочеркасски политехнически институтя промышленни гражданский гIишлошъяра факультет. Институт чакхъяьккхачул тIехьагIа 1962 шера денз 1969 шера кхаччалца «Уралэнергострой» яхача тресте мастер, прораб, воккхагIа вола мастер, треста керттера инженер волаш болх баьб. 1969 шера денз 1974 шера январе кхаччалца болх беш хиннав Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене СМУ-7 керттера инженер волаш. 1974 шера январе денз автомобильни наькъаш дехкарен парма эксплуатаци ярен Нохч-ГIалгIай производственни управлене начальник хиннав.

НОВ. О. А. ЧАХКИЕВ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛА ЗАМЕСТИТЕЛА ДЕКХАРЕХ МУКЪАВАЛИИТАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

Нов. Чахкиев Алсбика Осман Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместитела декхарех мукъавалийта, из пенсе водаш хиларца дувзадена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь И. ПРАВЕНЬКИН.

г. Грозный,
11 апрель, 1977 ш.

---

16 апреле—коммунистически субботник

МАССАВА А АРАВАРГВА

ЧIоагIа раьза хиннa хьаллаьцар 16 апреле В. И. Ленин ваь 107 шу дизара летадаь коммунистически субботник дара Москверча хьалха латтача предприятей коллективаша дIадоладаь гIулакх Сунженски районерча Орджоникидзе цlерагlча лоамай колхоза къахьегамхоша.

«Шеча цоаттаьа» накъаболхача деношка хьанар айлаь къахьегама оасарле даккхьеш, укх шера тIаьйца декхараш кхоачашдеш бе колхозхой. Цар даш деннад иердача пятилетка шоллагIча шера хIара гектара тIара 24 центнер йоаккхаш цхьа эзар гектар соагIа долча кхаьмкара фуйт бола ялат дIаюхка, цунах 800 тонн пачхьалкхенга доала, хIара Iаттагара 1700 килограмм шура яькха, 400 тонн шура, 120 тонн жижиг пачхьалкхенга доала.

Уж декхараш кхоачашде торонаш йолаш я колхоз. Дика лард елай укх шера ялат хьуйкъадара. ХIанз бIаьстан балхаш дIадолаленнад укхаза. Дика болх бу механизаторашa Оазоев Хьамида, Хашиев Хьамида, шоферашa Боков Махьмада, дукха кхыбараша а.

Массахана санна яхье хьалха латташ къахьегамхоша Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутата Оздоева Хаваста, Героева Эсета, Костоева Хадиета, кхыбарашa.

Коммунистически субботник долча дийнахьа къаьстта чIоагIа хьинар айдеш къахьийга даккхар пятилетка фонда юкъедахьа лерхI колхозхоша.

А. САГОВ.

Селхан, 11 апреле ший тайпера цIей дар Грозненски кога гIирс беча фабрика болхлой. Iуйрийна бархI сахьат доалача хана кога гIирс бу керда фабрика хьаеллара йола митинг хилар цига. Лоацца къамаьл а деш митинг хьайиллар фабрика директора Филяев Валентин Петровича.

Предприяте коллективаа цIерагIа къамаьл дир къахьегамен тIемен ветерана Шаулов Асаял Изроевича.

ДIахо йодача хана фабрика коллективо болх дикагIа белга, ярхеца продукци дикагIа хулийтилга лоаш лоацца а бовкхаш гIишлонхой цIерагIа къамаьл дир фабрика хьалъеш хиначa генподрядчик йолча СМУ-5 начальника Мусостов Саида. Предприятерча комсомольций кагирхойн цIерагIа фабрика комсомольски организаце секретара заместитела Чейнина Галинас болхлой чIоагIа йоакхо ярах дег тIара доагIача дIайхача дешаца баркал аьлар хьамсарча партеней правительствaнеи.

СУРТА ТIА: керда хьалъяь кога гIирс бу фабрика.

И. ИЛИЕВА сурт.

ПАРТЕ ДОШ ШЕРРА НАХА ДІАДОВЗИЙТА

КЕРТТЕРДАР — ЧУЛОАЦАМ КІОАРГА ХИЛАР

Советски нахана шоай доккхачу цІейна къахьегамо толамийца хакъабахара бола цхьа шуьйра кхоьъ бьюккар Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизар дездарах КПСС ЦК баьча сацамо. Сийлахь-боккхача революце цІей дездаре дикагІдар — кхоачашдина дисача декхарашта уйла тІаьхьийтар яхача В. И. Ленина веккетагара дІадолийнад из вай парте.

Дахьен из дена цІей дездена хана бе безача массово-политически балха хоадамболла опыт Іовнъй КПСС Старопромысловски райкомо района юкъхьанцарча партийни организацеши. Республике хьадхарчарна Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна къахьегама вахте эттар Ленина орден делаю «Грознефть» объединене, Октябрьски революце орден еннача «Красный молот» завода коллективаш.

Цирна юкъе ба революционни тІема, къахьегама даьхье доккхий хІамаш карагІдуьлараш Октябрьски революце орден сина бола Старопромысловски района мехкдаьттахой а. Цар дизза дакъа лаьцнад паччахьа дІаваккхара тІехьа хиначу политически стачкашка, забастовкашка. ХІаьта хІинц а Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна планал сорг1а 26 эзар соьгІа тонн «Іаьржа дошув», цу даькъе 7 ноябрга 21 эзар тонн а долаш, даккхара, планал соьгІа 810 эзар сома мехъа продукци маьхкаллыкккхара къахьегама вахте а этта болх беш ба старопромысловцаш. Из болам дег тІера къоабалбеш хьалланаб района кхьча коллективаша. Октябра цІей сийна тІаьийна тоьий социалистически декхарош толамца кхоачашду дукхагІйолча предприятей коллективаша.

Пятилетка шоллагІча шера доккхий толамаш доехаш я «Старогрознефть» НГДУ, «Электроприбор», «Союзавтоматстром» яхача опытно-экспериментальни заводий, «Грознефтегаз» НГУ, кхийолча предприятей коллективаш.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара хетаьхча йоккхачу дитинге ше къамаьл даш советски ньахи вахара хьалторо тоьара парте сиа йоккхоина жоп луш буруш тоьхара шера план 7 ноябре кхоачашбе дош лу тхе коллективо, аьлар № 714 йолча буровой начальника Иван Макаровича Шулякина. ДІахо ше къамаьл деш, из гІулакх хьалланара управлене кхийола буруш тоьхара бригадаш тІехьийхар цо. Района предприятей коллективаша хьалльцар, ишта парте Старопромысловски райкома бюрос къобалйир иов. Шулякина инициатива. ХІара шулякинцанта тІехьа а яьина 7 ноябре шера план кхоачашъяра хьинара къахьегаш дукха коллективаш а районе.

Цудухьа, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна йоаржаьъ социалистически яхь идеологически мероприятецна ІалашъелагІа, района къахьегамхой творчески активность дІахо дегІайоалаелга шина хІамзарна декхарех керттерчарех цаІ лоархІ парте райкомо. Цу гІулакха бола КПСС ЦК сацам кепа теха ара ма-баьллинге цІей дездара йола организационни агитационно-пропагандистски балха мероприятеш отта а яь чІоагІйир райкомо. Инструктивни совещанеш йир района партийни организацей секретарашцеи ерригачей идеологически кадрашцеи.

«Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце мерригдунен-исторически лоархІама пропаганда етара идеологически кадрай тайп-тайпарча звеной лоархІамах — партийни организацей секретарий идеологически балха болча заместителашта, ишта КПСС XXV съезда исторически решенеш толамца кхоачешъяран Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара даха ма-доагІаре накъьладахаран къахьегамхой тІеберзабечара агиторий, политинформаторий боарам айбарах агитколлективайи политинформаторий группайи кулгалхошта, агитпунктий заведующашта занятеш йир парте райкомо. Цу шина а занятех хийраннта елар Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарах бола КПСС ЦК сацам района къахьегамхошта дІабовзийтара йола рекомендацеш, белгалдаьхар клубаштеи библиотекаштеи хьалхашка летта хоадамболла декхараш, нийч а ъь партийни организацешка дІахьийтай цу доккхача цІейна хетаьъ лекцеш, беседаш. Октябре юбилейни профсоюзий XVI съезде КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьлах хетаьъ общественно-политически чтенеш ю «Электроприбор» завода, КИМ-а, М. Горьке, Пролетбата цІерагІча базови клубашка. Чтенешна хьайльа, цар темашка дувзаденнача кинофильмашка, художественни самодеятельноста коллективай концерташка хьож лекувгІараш.

Сийлахь-боккхача Октябре юбилейна бола КПСС ЦК сацам дІабовзийтара, коллективашта къахьегамна доккхий толамаш даха тІеразаре боккха болх бу пропагандисташа, политинформатораша, агитатораша, лектораша, докладчикаша. Дукхьал феврали марта шина бетта «Сийлахь-боккхача Октябра байракха кІал» яхача темех производственни участкашке къамаьлаш дир парте райкомев «Знание» яхача обществан 70 лекторех докладчикех, ишта 550 политинформатора, агитатора.

Района идеологически бІухошта юкъере дикагІчарех ба «Союзавтоматстром» заводера ин. Горенков, Гомонов, Панинская, Васильев, Басова. «Электроприбор» заводера ин. Мкртычан, Чекский, Проценко, Лихов, Стебловский, Прокошина, Бритаков, Квованин, дукха кхьбараш.

КПСС ЦК сацама идейно-теоретически кІоарга чулоацам болаш пропаганда ю «Старогрознефть» объединене мехкдаьттех гази йоаккхача управлене, буруш тоьхара управлене, кхьи а дукхача коллективашка.

Белгалдакха деза шерача боарамагІа района партийни организацеша беча идеологически балхах доккха беркат даьнна. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийне тІаьийна социалистически декхараш тайнаш кхоачашдеш хьабоагІа района мехкдаьттахой, беррига къахьегамхой.

— Тха коллективера беррига болчарой уйла дІалийта лоьдуьйла хилар СССР профсоюзий XVI съезде вай парте Центральни Комитета Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьлага, — аьлар Старогрозненски буруш тоьхара балхий управлене цехови комитета председатела юв. Любина. — «ХІаране ше-шийна хьалхашка вІийбала везаргехоацаш, новкъоста цийса бІаракъажа йиш хургйолаш» яхача дешах къахьегаш ба уж.

ХІаьта, шоай къахьегам бахьан долаш шийбала безаш Старогрозненски управлене бурув деттарий. Профсоюзий XVI съездо шийн болх дІаболабаьча денга кхоачаш март бетте плане кхоачашйир цар. Ишта аьле кІира тІехьагІа — 24 марта шоллагІа пятилетка шоллагІча шера хьалхарча квартала план кхоачашъе а шийтІехьдаьлар цу берттайнача коллективо.

Цунца цхьана болх юкъагІбуьлийтам, къахьегама хенах лерттІа пайда ба эцаш, хавкъа рузкъана во доал деш йола коллективаш а я Старопромысловски районе. Цо хьахьокх беррига къахьегамхой шоашта хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара тІеберзабара идеологически балха ерригача формехи методехи бізза пайда ца эцаре. Белгалъяьча, цу политически Іалашон балха доккхий кхоачамбоацараш дувлайтад «Трансмаш» завода, СМ-11, ОРС-а, кхьча предприятей партийни организацеша.

Доаче, Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизар дездарех бола КПСС ЦК сацам ларде а лувкаш, сийлен цІей дездара коллективашта тІайна социалистически декхараш кхоачашдара къахьегамхой творчески низ тІеберзабарах латт цар керттера декхараш.

К. ТИМОФЕЕВ,
тха штате воаца корреспондент.

ХІАРАНЕ ДЕГ ЧУ ДУЖАШ

Геттара дика толдёнад юртащка бахача ньаха битови хьелаш. ХІана 99 процент колхозхой совхозий боллоий газ йоагаш ба. Газ чуйиале я итташ эзараш хрташка нах баха моттигаш. БІарчча хьанйцача пятилетке 37 процент дегІадена бахача наха эша товараш хьадерга, культурно-бытовни цІагІа эшен тоьараш — 1,6-зза.

ИттлагІча пятилетке ший болх лерттІа тоабьб тха коллективо. Шерагара шерага кхоачашью плани тІайна социалистически декхараша. Сохкя планах 66025 кубометр хеши еача 82979 кубометр дІахийнай сетевой газ. Ишта 106,9 процент кхоачашъьй ковчача газа план а.

ИттлагІча пятилетка шоллагІа шера я лохбеннабац социалистически яхь боарам. Февраль бетта сетевой газа — 128,8 процент, ковчача газа — 109,5 процент кхоачашъьй газ дІахецара план.

КПСС XXV съездо къахьегаме, общественни балха тІа керда хуадамаш де дагадохийтар тхох хІаранена. ЧІоагІъелар дукхагІа ше-шийгара хьадехнага, карагІдаьннчуя уйла елга, дикагІа бол беига, цахаддаш доккхагІдараш карагІдувларга гІертачга санна йола самалаш. Из доаче ла тха партийни организаце балхана а.

Коммунистий, къаьстта хьанар айдар «Парте XXV съезда решенеш кхоачашъяра устни политически агитаце лоархІам лакхбарах» аьнна дукха ха йоаццаш арабаьхача КПСС ЦК сацамо. Укхаза, къаьстта уйла тІайохийташ да къахьегамхой марксистско-ленински мировоззрени коммунистически сакхетами болаш, социалистически патриотизмаи интернационализми гІулакхаш доахкаш хьалхехара устни политически агитаци чІоагІа лоархІаме хилар. Арабаьннача хьалхарча денощка вІашагІ а кхийтта из сецам Іомабе болабелар коммунисташ агитатораш, политинформатораш. ХІаьта тхоах хІараненна программни документ да из.

18 коммунист ва тха партийни организаце. Массана цхьанна партийни гІулакх кхоачадеш ва. Карайа балха шоьла, общеобразовательни боарам, политически сакхетам лакхбара боккха кхетама болх бу тресте.

Тхо дикагІа кийчделла доладелар марксизма-ленинизма ларди школе еча занятешка. Тха берригача коммунисташа шоай политически кхетам лакхбу цу школе. Цар Іилман коммунизм Іомаю ер шоллагІа шу да. Цу кружока кулгалхо ва партийни бюро член — коммунист Горбатенко Анатолий Дмитриевич. Къахьегамхошта кхетам балара балха тІа шийна хьинар кхоаш партийни бюро секретаро идеологически декхаршта хьалхара гІоьча волча Анатолий Дмитриевича. Ше пропагандист волча кружоке кІоаргга чулоацам болаш, дика кхетаергйолаш, коллективана хьалхашка латтача декхарашца юзаш занеш тел цо.

Укх тІеххьарча хана ладувгІараш дукхагІа хьаьха баьнаб марксизма-ленинизма ларди школа занятешка. Бетта цхьа, КПСС XXV съезда материалашта, партен правительстван сацамашта хетаьъ коллективе беседа ю иов. Горбатенкос. КПСС ЦК октябрьски (1976 шу). Пленума решенеех, цига Л. И. Брежнева даьча къамаьлах, марксизма-ленинизма ларди школерча ладувгІарашта дацаш беседаш яра оттаный хоадамболла план.

ХІанз къаьст-къаьстача участкашта тІачІоагІбаьб беррига коммунисташ, агитатораш, политинформатораш. Масала, Ермоловски участка массазара агитатор ва, цига КПСС XXV съезда материалех беседаш еш, газеташ дешаш, вай мехкара а доазол арахьара а кердадараш дувцаш вола коммунист Теумерзаев Абдула Нажадевич. Манашинаьъа станице агитатор я Горина Патимат Ибрагимовна.

Еннйк политдан хул хІара бетта кхоалагІча ерча дийнахьа. Цу тайпарча политденопка каст-каста бех оаха «Знание» яхача общества района организацера лектораш. Укх тІеххьарча хана Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизар дездарга кийчо ярца дувзаденна боккха болх бу общественно-политически чтенеш яра даьхье.

Парте XXV съезда материалаши Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийлахьа нехьалахара хьаьхьегамара КПСС ЦК сацами кІоарга чулоацам болаш, дика кхетабергболаш дІабовзийт Назрановски участке агитатор йолча Долгиева Хьасана Чабихана.

Коммунистически къахьегама школе бетта шозза занятеш ю пропагандиста Лопатин Валентин Ивановича. Укхаза шоай идейно-теоретически кхетам лакхбу треста 16 болхлочо. Треста хьалхашка латтача декхарашца йийзе хул школе лекцей темаш. Масала, «КПСС ЦК октябрьски Пленуми треста декхараши», «Социалистически обществера къахьегам» яхача темех яр дукла ха йовцаш школе йийша лекцеш.

Цахаддаш лакхлуш боагІа КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъечара устни политически агитаце боарам. Парте дош наха юкъехьуь агитатораша, политинформатораша. Къахьегамхошта парте XXV съезда Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева яьча доклада, ишта КПСС ЦК октябрьски (1976 шу) Пленуме цо даьча къамаьла положенеши выводаши кІоаргга йовзийтара, иттлагІча пятилетке къахьегама коллективашта хьалхашка латта декхараш дикагІа кхетадара доккха новкъостал ду цар.

КПСС XXV съезда исторически решенеш кхоачашъяра низ тІабахийта къовсам доаттабу, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизарех бола КПСС ЦК сацам дегаІ-ёс санна тІайнача «Сунжамонтажгаз» треста коллектив.

Агитатораша, докладчикаша, политинформатораша гІолла социалистически революце даьча сийлахь-доккхача хувцамех, хІаьта коммунистически парте кулгалца дукхьал социализма вай мохк экономически из болаш сийлахбаькхан дІаоттабарах, ишта нах — дунен тІа эггара нраз долашагІа барах доала баькъдараш дІадовзийта деза наха. Цу даькъе хьинаре болх беш ба тха агитатораш, политинформатораш, докладчикаш.

В. АЛИМОВА,
«Сунжамонтажгаз» треста партийни бюро секретарь.

БАРТ-ЦХЬОАГІО ЙОЛАШ

Укх тІеххьарча шерашка вай республикерча промышленни предприятеш юкъе хаддаза хьалхалатташ хьайоагІачарех я П. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» завода коллектив. Цхьанкха тайпа халонаш, а балха тІа Іаткъам дола гІулакхаш ца нийслуш цул бола дІабоала аьлча нийса хургдац. Уж эшаяра, хьалхашка латта декхараш диззаа кхоачашдара завода болхлошта низ телаш цар да укхаза къахьегаче 14 къамех-болча наха юкъера доттагІал, вошал, уж барт-цхьоагІо йолаш хилар. Шоай коллективе сий лакха лоаттадара йолча уйлаца къахьегаш ба уж. Хаддаза лех кердадараш, хІанзарче хано дІадехараш, коллективе товш доацараш цІендаь дІададахара тІаьІертта къовсам доаттабу хІаране.

Цхьа доаца санна барттайна къахьегаш болча дукхача къамех наха деча хьехарца, гІулакхаца, шоаш шоайла новкъостал ду. Ишта йолча заводана коллективо дІадаьккха шера лархІа хиннача 3 миллион сома мехъа дукхагІа продукци арахийцар. Укхаза хилавза хаддоаша гІулакх а хиина дІаэттар цхьатарра йолча болча професех болча болхлошта юкъа социалистически яхь лелаелга, хІаьта из формана лелаеш а ац. ХІаране къовсам лоаттабу яхье хьалхара моттиг яккхара, цхьабокхьа яхе котбьнарараш тІехьабусараш шоашта тІехьхлебара шоай низ кхоачар ду.

Социалистически яхь кхетамца вІашІехьа а йоаккхаш, предприятерча болхлошта юкъе беш бола кхетаме болх дика хилара тІа-тІа тоалу завода коллективо доаха къахьегама толамаш. Ишта къахьегарах укх тІеххьара шерашка шозза санна дукхтаза республикански сийлен Доска тІа яьйа «Электроинструмент» завода коллектив.

Коллектива барт болаш хилийтара, цун толамаш тоадара дукха къахьег предприятерча итташ болча хьехамчаша. Царех ба слесарий-сборщикий бригадир Дидигова Насанхан, слесарь - инструментальщик Аушев Урусхан, лекальщик Котиев Ахьмад, наладчик Экажев Яхьа, кхьи дукха барам. Царех цхьанкха сёг ва цхьа ший професех иттех болхло ва кийчвеш. Дукхьала болхлой кийбарах шоай декхараш кхоачашдаь баьнараш лархІеш цар. Дукха кхетама болх бу кагирдоашта юкъе, еайолийт хараьнца балла говаьл, предприятие коллектив. Вече балхаца, гІулакхаша, оамалашца масал а гойташ хоршахьарча наькъе тІа баьннараш бакъахьарча наькъа тІа боах. ТІаьабусаш беррига хьалхалаттарашта тІехьахкебара эшаш дола гІо-новкъостал ду. Ишта болча хьехенчий сий ду массано а.

«ХІара балха вениа — дикала Эшак» яхача девизагІа къахьегача завода цехий, участкай, смений коллективашна чІоагІа къовсам лоаттабу къахьегамех производственни дисциплина телхаерашца. Нагахьа моллагІча болхлочо прогул я моттиг нийсъелча, из къахьегаш волча ерригача коллективана тІера йоахх баллаш, ца луш сецаца кхойттагІа алапи. Из санна дар шоай коллективе ца нийдалийтара болхлоша шоаи чІоагІа къовсам лоаттабу къахьегама дисциплина телхаерашца, брак ерзана, корта бохабу маларш мелараша. Масала, инструментальни цехера болхло Щербинин Валентин каст-каста корта бохабу маларш мелаш, прогулаш еш вар. Цига санна массехкала цунца, ишта цун дезалца къамаьл хилар пох лаьца, цета болхлой собране дийхар из гІулакх. Цох а хІана хиланзар. Из балхара дІа ца ваьккхача йаргдоацаш эттар гІулакх. Валентин бакъахьарча наькъа тІа вайхар шоашта тІа а эцаш из балха витар дийхар кулла лаьи къахьегаш болча тайп-тайпара къамех болча наха. ХІаьта цар шоай хьар да а дир. ХІанз Щербинин Валентин вовзарговашаш хувцаденна. Новкъостийта шохкам телаш къа а хьегаш хаддаза социалистически яхье хьалхалаттачарех ва. КПСС членалла дІаэтта, профсоюза цехови комитета член ва. Валентина тІаьІертта къовсам лоаттабу къахьегамех производственни дисциплина чІоагІъяра.

Лоенна аьча, доттагІал, вошал, барт-цхьоагІо хилар долчах хІинна хилцьанолалеш да. Вайца ю мел-мелаІ къамаш да. Каст-каста заводе хул интернационални тІехьа-патриотически кхетам балара хетаь собранеш. Оттадаш гражданскагІа кагирковца вІашагІбеттара хьалхарчье тІайна ветеранаш. Цар хьонарерча душ шоашта карагІдаьнарех. Къонахче производственникашта хьехар деш къамаьлаш ду ветеранаша. Шоай дий баьха шох боахар дулыі завода боллой, инженерно-технически боллой цхьана вІашагІкхайте уж Грознерча краеведчески, Музей керча Назрановски музейш. Цига завода болхлошта кердадараш доаа, С. М. Киров болх беш хинача моттигашка гІолла инженер Точиев Руслан парте а - хаттам предприятие болхлой гІан чеалбьнар.

Цхьанкха ана дІадоаж заводе болхлой вІашагІа а кхийтта лекарашка болча доалахарча республикашка, вай республикерча хоача моттигашка сала ца болхаш. Ишта каст-каст кино, театре ух. Ишта хиларо шоайла дикагІа бовзийт болхлой, вІашкоя, бартболашагІа хулийт.

Заводерча моллагІча саге хало тІаэттача е пунга дика деча цаа дика тІаотт предприятие болхлой, яьшн дола гІо-новкъостал ду. Укхазара вевсе водача сага из да цІенкла дийпургдоаш гІулакх ду цар. Укх тІеххьарча шерашка предприятие коллективо, ишта цар шоай новкъостана деча совгІаташ луш, дег тІера дошгІеча дешаша доацаш доахаш вевса вана наькъавахкхаь итт соьгІа болхло.

Советски Эскара гІулакх де болча нах дика хьехарехь, доашаш доалаш накъабоах. Эскаре гІулакх деш бале а шоай коллектива членаш лоархІ предприятие болхлошь царех. Уж гІулакх деш болча доагъоаца, цар даьнаш, вошаьница, царна шовзна ейха бувзамаш доаттаду предприятие коллективо. Даьаха гІалат долаш эскаре гІулакх деш болча шоай болхлошта кхойттаьгІа алапи тергдолаш оттадаь завода массана рааза а волаш. Цо а къаьстта хьахьокх завода коллектив барт-цхьоагІо йолаш хилар.

Къаьстта беркате дІадоладаьда завода болхлоша Октябра 60 шу дуза ер юбилейни шу. Продукцина маьхала яккхара хьалхарча квартала задани 104,7 процент кхоачаш а еш, иалагІа лаьрхІачул соьгІа завода коллективо маьхале яьккхар 151 эзар сома мехъа товарни продукци. ХІаьта халкъе товарни продукци арахецара кхьа бетта задани 106 процент кхоачаш а еш, заданел соьгІа по маьхала яьккхай 225 эзар сома мехъа тайп-тайпара продукци. ТІа-тІа къахьегама толамаш тоадеш къахьегаш ба завода болхлой укх апрель бетта а.

Б. КОСТОЕВ.

ХЬАЛХЛЕ КЪУВСАШ

Шелковской района массе боахамашка санна, Менжински цІерагІча колхозе а хан-ханна хьа лтогаш ю Іоахарий дукхагІа хилийтар духьа жа Іушта юкъе яьржача социалистически яхьа. ЦхьоалагІа апрель тІакхоачаш яхье хьалха яр коммуниста Сантон Іабдала кулгалду жа Іуй бригада. ХІара бІаь жийво баьб 136 Іаьхар. Жа Іай дахкаш хилар теркалдича из дика толам ба.

Социалистически яхье шоллагІа моттиг лелаш Солтаев Бауде бригадо. Цун Іулацара жа я Іай дахкад. Юкъера лаьрхІача хІара бІаь жийво 122 Іаьхар баьб.

Царна шийсъелча тІерташ къахьегаш я хІанз бІаьсти жа дахка доладенна бригадаш а. Масала, боккхагІа болча жа Іушта Худайбердиев Іабдулхана, Гасанов Іабдала, Мусакадиев Махьмад-Саїида, Кидирниязов Тангатара кулгалдеча бригадай коллективаша а дика толамаш доах. Юкъера лаьрхІача цар Іулашиарча хІара бІаь жийво 120 — 145 Іаьхар баьб. ХІанзчул тІехьагІа дакха дезаш кхы а дукха жерч да укхаза. Цудухьа хала да хІанз яхье хьалхара моттиг хьано йоаккхаргья ала. Из ховргда деррига жа дахкачул тІехьагІа. Цу гІулакха кхи а ша кІира ха еза.

Цхьабакъда, жерчашка Іоахарий дукхагІа хилийтара гІулакх. ХІанз колхоза жа Іушта хьалхашка латта керттера декхар да Іодаь Іоахарий юкъера ца къастийтар.

М. ТКАЧЕНКО.

КЕРДА СЕМИНАР-ДЕШАР ДІАДОЛАДЕННАД

ДІадахача шоттіи дийнахьа КПСС Грозненски горкоме парте горкома членийи членалле кандидатийи духьалхьа вІашагІъеллача семинар-дешара хьалхара занятии хилар.

Гулбеннарчарна хьалхашка «Производства эффективность айяран продукце дикал лоакхяран болча КПСС горкома члений лоархІамах» яха доклад йир парте Грозненски горкома шоллагІча секретара К. С. Салтаханова.

«Города партийни организацешка бакъа перспективни текущи планировани яра методикаш» яха доклад йир парте горкома организационни отдела заведующа Е. П. Павлова.

Цул тІехьагІа вІалагІкхийтачар даьца хаттарашта жоп луш дехар парте горкома секретараша, бюро членаша.

Цу тайпарча семинаре-дешаре хан-ханнахьа уж гуа а беш партийни балла лоархІамеча дешех лаьад занятеш чакхбоккхаргья укхаза.

Космонавтика Ди

«Вселенне йист» — иштта [illegible] тайпара цІи [illegible] советски лаьттах космически аренаш [illegible] цІе йолча академика С. П. Королева. Йолаш а я вай лаьттан тІа легендарни Байконур — иштта планеташка долха нийсаш дІадолалуш йола космодром...

1957 шера 4 октябре Байконура площадка тІера гІетта космосе яхий космически кема дІайолаллар хьаькехка йола дунен тІа эггара хьалхара Лаьттан искусствени спутник. Цул тІехьагІа диъ шу а далале Вселенна «хІараш» хьаийхлар лаьттахрча [illegible] ниста Гагарин Юре.

Хьалхара спутник урагІъяхийтачул тІехьагІа дІаяхача таьо шу гаргга йолча хана Байконур тех хиннай. Бетта тІа, Венера тІа, Марса тІа, хьахийтача ракетий. Цо кхесадаьъад пилоташца лела кемаш «Восток», «Восход», «Союз», дукхачеа хана лелаш йола «Салют» яха орбитальни станцеш.

Кхы а чІоагІагІа хоалуш да советски Іилманхоша, конструктораше, космонавташа дайментхи дунени Іилмана, техникана, мехка халкъбоахама, вай иттлагІча пятилеткана юкъе лоацаш йола дакъа.

Космодром — из эггара хьалха нах ба. Іилман лабораторeш планеташта юкъе лела станцеш урагІъяхийта кийчъеш а космически аренашка уж дІаухийтар а бола нах — Іилманхой, йоккха технически культура йола специалисташ.

СУРТА ТІА: Байконурерча уж майда Сергей Павлович Королева — эггара хьалхарча ракетно-космически системай керттерча конструктора цІи лелаю. Дукха беттaш доахаш вадаш а болх беш а хиннав из космодроме.

А. ШУШКАРЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Анна Тимофеевна Гагарина — дунен тІа эггара хьалхарча космонавта Юрий Алексеевич Гагарина нана.
А. РОМАНОВА сурт. ТАСС фотохроника.

Космосе котало яьккха Ди

Космонавтика историечуь Лаьттан гаргарча орбита тІа сег чувола хьалхара космически кема урагІдахийтар — Іилман техникан хьалхегІа дегІайоарах хьахиннар, из дІахо дегІайувзлара стимул. Цивилизаце историечуь Гагарин Юре бе никъ нийсбе йиш йолаш бе цІи хьехоллерца а чаря хьерча а. Из я кердача замах юхьиг, цоъ цІи тиллай космически, аьнна. «Юридически» лоархІача из юхьиг дІайолапу хьалхара спутник урагІъяхийтарца, хІаьта из а советски яр. Бакъда, ньаха сакхетамга дийлача космос керарзаш йолаш цига сага хийча дени.

1945 шера 9 маина, Коталон Деннеи Гагарин космосе хилеран юкъа яхийтта шу деннад. 1961 шера 12 апреле Гагарин космосе вахара хІанзарча юбилеех а яхайтта шу деьннад. ТІем тІа 20 миллион сагах баьннача мехко, моастагІаша ІаІаьмата доккха зе деьча мехко, яхайтта шера экономика меттаоттаь цо Іеш, дунен тІа эггара хьалха космосе урагІвахийтар саг.

Космонавтика тахьнарча тамашийнача толамашка кхачаяа: саг кхьчаю Бетта тІа, йІаьхха хана никъ бу орбитальни станцешо, автоматически аппараташ хиннай Венера тІеи Марса тІеи, Бетта тІера грунт еней, Юпитереи Меркуреи юхара сурташ даьхад, Іилман тохкамаш дара ца Іеш, бувзама, Іалама ресурсай гІулакхашта а урагІъяхийт Лаьттан искусствени спутникаш, уж ше мел дар даьчул тІехьагІа технически сел доккха хІама ца хетадела а тарну Гагарине бе никъ.

Цу гІулакха 108 минута мара эшанзар. Цхьабакъда «Восток» яхача гагаринскн кемо баькхача цхьан гоно орбитальни станцешта эзараш гонаш декара никъ хьебийлар. Орбита тІа баьннараша цига тІехь-тІехьагІа дукхагІа ха йохийтар, уж динала хьокхамаш децар, уж дукхале хьокхамаш дар. Гагарина бакъдаь хьахилар космосе ваха а цига болх бе а сага йиш йолга.

Сага вахара кхерама дарий эггара хьалха космосе вахар? Боккха беце а кхерам болаш дар: спутникаш тІа хиннача жІалеще хьагойтар физиологически оагІоразьара космически никъ белга сага кхераме доацилга. ХІаьта цу шоай тайпарча хьелашца болх бе йиш и а яц сага шийна мара ха йиш йолаш децар. Цунна из хийра 1961 шера 12 апреле.

Вай деношка «Салют» яхача орбитальни станцешеи «Союз» яхача кемашеи кхоачашдечун юхьиг хьайийллар эггара хьалха баьча космически никъо. Эггара толашегІйолча приборашца астрономически тохкамаш делга, спектра тайп-тайпарча диапазонашкара Лаьттан сурташ доахилга, технологически операцеш елга, ше морсхы йоацача аппаратуреца медико-биологически толамаш делга, ишта дукха кхьдареш а.

Ха дІаяхача тахьнарча «Салютех» а Гагарин Юре баьча никъах хІанз кетаж санна, чакхаьнна этап я ерга. Бакъда из ишта хурга нагахьа санна цу гІулакхага алха технически оагІонгахьарара хьежача. ХІаьта адамлина цІаьхха дикхургдац Гагарина а, из космосе вахийтачарна а карагІдаьннаб денал доле хІама.

Юрий МАРИНИН,
[illegible] комментатор.

Цифраши факташи

● Космонавтика Ди дезде оттадаьд СССР Лаккхерча Совета Президиума УказагІа 1962 шера 9 апреле. Дунен тІа эггара хьалха сага космосе никъ баь хилар белгалдеш оттадаь из ди хІара шера дезду 12 апреле. Дунен халкъашта юкъерча авиацеши федераце решенегІа из ди дІакхайкадаьд Дерригдунен авиаци космонавтикан ди санна.

● 1957 шера октябре адамаш историе чуха эггара хьалха Советски Союзе урагІа хийтад дунестан искусствени спутник.

● Дунен тІа эггара хьалхагІа космически никъ баьб 1961 шера 12 апреле пилот-космонавт Ю. А. Гагарина (1934 — 1968) тІа а волаш вай дуьнгапа гонахьа 1 сахьата 48 минутех гоъ баьннача «Восток» яхача советски кемо.

● Эггара хьалхара «Союз-1» космически кема урагІа дахийтад 1967 шера 23 апреле. Цул тІехьагІа дІаяхача шерашка «Союз» яхача кемашца баьча никъо йоре хилийтай никъ беча хана шоал космосе пилотированни е, кемаш вІашагІхотта дайта, комплексни Іилманатехнически тохкамаш де, [illegible]аш е. «Союз» яхача кемах цхьанно дакъа лаьцад дунен халкъашта юкъерча космически экспериментe, 1975 шера «Аполлон» яхача американски кемаца вІашагІ а хотталуш.

● Космически аренах Іомадара программага хьежжа 1976 шера СССР урагІа дахийтад космически кемаш: «Союз-21» (6 июль—24 августа), «Союз-22» (15—23 сентябре) «Союз-23» (14—16 октябре). Цар никъ баьча хинаб космонавташ Б. В. Волынов, В. М. Жолобов, В. Ф. Быковский, В. В. Аксенов, В. Д. Зудов, В. И. Рождественский. 1977 шера (7 феврале) урагІа дахийтад космонавташ С. В. Горбатко и Ю. Н. Глазков юкъе болча экипажо лелаш дола «Союз-24» яха космически кема.

● 1976 шера 22 июне Советски Союзе урагІа яхийтай «Салют-5» яха орбитальни станци. «Салют-1» яха хьалхара станци лаьттан орбита тІа яьккхар 1971 шера 19 апреле. Цу шерашка «Салют» яхача станцешка советски космонавтий массехк экспедици хиннай болх беш. Цар астрономически, метеорологически, медико-биологически тохкамаш даьд, хІаьта ишта космически техникан гІоийхьара среда лоархІам даькъе а деш.

1976 шера 9—22 августе никъ беш хиннай «Луна-24» яха советски автоматически станци.

Итт шу соьгІа да я массе шера гІулакхашта космически аренах пайда эцара тохкамаш дара дакъе социалистически мехкашца цхьана гІулакхаш леладара программа «Интеркосмос» — кхоачашъеш йола. Цунна дакъа лоац Болгаре, Венгре, ГДР, Куба, Монголе, Польше, Румыне, Советски Союз, Чехословаке Іилмани производственни коллективаша. 1976 шера 13 июле цу мехкашкарча виналаша Москве кулгаш яддаьд правительстваьнта юкъерча вІашагІ гІулакх леладара йолча согласене. Цу тІа, масала, белгалдаьд дунен халкъашта юкъерча экипажаша цхьана никъ бергех, Ю. А. Гагарина цІерагІча космонавташ кийчбеча центре тренировкаш елеш.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕНЕ — МОРДОВСКИ АССР ДЕНОШ

ДЕГІААХАРА ШЕРАШ

Вай сийлахь-боккхачу Даймехкан дерригачу халкъашца цхьана вежарий дезале коммунизм хьалъйра Іалашъяме доккхий дехкараш кхочушдеш къахьегаш ду Мордовски АССР далахь халкъаш.

Цхьатарра бокъо йолчу Российски Федерацие 16 автономни Советски социалистически республикашта юкъе Мордовски АССР вІашагІъеллий 1934 шеран 20 декабре.

Республикин дукха къаман дах, цига ва 1 млн. соьгІа саг. Республикин бахархойн 44 процент городжанаш, 56 процент юртахоша ба.

Городжашкен юрташкен бах: мордва, марийцаш, чувашаш, татараш, башкираш, эрсий, украинцаш, кхи дукха къаьмаш.

Республикин дІалоац 26,2 эзар кв. метр, цхьан метра кхоьч 38 саг.

Республикин столица я 250 эзар саг вехаш гор. Саранск. Мордове я 7 город, 17 болхлой городаш хьисапе поселок, 21 административни район. Йоккхий городаш я Саранск, Ковылкино, Рузаевка.

Мордовски АССР къахьегамхой йІаьхий революционни къахьегамен традиции йолаш ба.

Хьалха экономически культурни тІехьайнса хиннача Мордовски АССР-х Советски Іаьдало шерашка хинай йоккха промышленност, юрта боахам, лакха культура йолаш республика.

Промышленносте кертера доакъош да машиностроительни металлообработкен, электротехника, хьун, яйга, кхачан промышленность, кхыдараш.

Мордовски АССР промышленность сиха дегІайоагІа. БархІлагІчен пхийлагІчен пятилеткай шерашка промышленни производство 1,8-зза дегІаенай, Волго-Вятски экономически район бІарча дегІаккара темпаш лакха я уж. Технически прогресс, ярах производстван къахьегамаш эргабоахаш тоабаьрах Мордовски АССР заводашкен фабрикашкен пхийлагІча пятилетка шерашка къахьегама овсарле 46 процент дегІаенай, из дикка лакхагІа хул Волго-Вятски района областашкен республикашкен. ХІаьта ииттаІ бІарчача Российски Федерацеч хул.

ТІом чакхбаьнначул тІехьара шерашка Коммунистически партен Советски правительстван хІара деша йолхо ярах, берригача мехка халкъаша вежаралхьа гІодарах республика къахьегамхоша дикка эргадаьккхад Мордове экономически карта. Республика промышленность дикала кердача ларда тІа дегІайхаш я. ХІанз республике 237 заводи фабрикен я, 11 производственни объединени, царна мехка эттара йоккхагІчарех ца я 30 эзар саг болх беш йолла «Светотехника».

Республике предприятешка хьаеш я сердал тела, полупроводникови техника, кабель, литье, машинаша приборашь, цементи медицински препараташи, гІишлош хьалъю материалаши резинотехнически хІамаш, республика продукци дІауха́йт Советски Союза массе а мехкийтен дунен 69 мехкен.

Мордови индустриальни дегІаера лоархІаме хен-юкъ хилар пхийлагІа пятилетка. Сихха дегІанхар электротехнически, машинашъю, приборашъю, химически промышленность.

Тешаме кІайоланай иттлагІа пятилетка. Цун хьалхара шера промышленни продукци хьаярех из маьІкала аккхарен паччахьалкхен плана заданеш 101,4 процента кхочушъяьй.

Промышленность дегІаярах соьгІа дикала даькъе а доккхий хувцамаш хиннад. Хувцаенний структура, прогрессивнегІа йоле отраслешна дукхагІа дакъа дІалоац, продукце технически боарам цуь дикали айенай. Боккха болх баьб производство кердача техникада Іанашъеш, дикагІа йола технологи кареерзаеш, керда, дукхагІа пайдане йолча хІамаІ тайпаш арахецаш.

Республика хоалуш дакъа дІалоац хьуноша. ХІара шера хьун боахамашка кийч а яй дІайохьийт миллион кубометр гаргга хьу, 300 эзар кубометрал соьгІа хьунматериалаш йоах.

Мордове йоах дукха цемент, из продукци хІара шера 2 млн. тонн гаргга йоах.

Мордовски АССР-а предприятешка дикка моттиг дІалоац вышкабетони, хІамаша. ХІара шера 350 эзар кубометр арахец уж, хІаьта кирпич 240—250 млн. хьаю.

ДегІаена я уйхаза зиваш ду промышленность. Шера 3 млн. гаргга погонни метр ду уж. Волго-Вятски экономически района из эргага отрасль Мордовски АССР-е хьегуьльа я.

Къахьегамхой хьашташ кхоачаше деза товараш арахеца отраслеш а дикка дегІаена я Мордове — 30 млн. чухьахха дукха вахата баракъаш Волго-Вятски экономически районе арахеца, царех 6 млн. гаргга Мордовски АССР-е арахец.

Республика предприятешка кхачан продуктех дІера шера арахец: шекар 15 эзар тонн, 35 эзар тоннага кхоачаш дулх, 10 эзар гаргга хьайбай даьтта, 50 млн. тоннага кхоачаш тайп-тайпара консерваш, кхы дукха продукташ.

Хаддаза дегІаух юрта боахам. Паччахьалкхено Іалашьяте ч1оагІа гІо дарах, КПСС ЦК мартовски (1965 ш.) Пленумо оттаьь аграрни политика лерргІа кхоачаш́ьярах ч1оагІлу юрта боахам я культура а. Цу хьакъехьа къаьстта хоалуш да «РСФСР Іаьржа доацача мохкатай зона юрта боахам дІахо дегІабоалабара де дезарех». КПСС ЦК-и СССР Министрий Советои баьна соцамах довла беркат. Цу соцамга хьежжа республике чакхйоакхаш я юртбоахама производствана интенсификаци ярен цун эффективность айяран тІадерзадаь организационни, экономически, социальни гІулакхаш дара йола йоккха программа.

Юрта боахам дегІабоалабеча кертера моттиг дІалоац хлатон шура йчакхеча хьайбай боахамох. Ялташ 800 эзар гаргга гектара тІа, царца 200 эзар гектар соьгІа гурахьа дІадуйш йола кІа да.

Йоккха моттиг дІалоаш картолаша, уж 75—80 эзар гектара тІа дІаюв.

Шурий хьайбай боахам дегІаберца доакъара культураш 326 эзар гектара тІа лелаю.

Республике ч1оагІа лелаю бежанаш. Сонтай-поммидорий гаммаш 20 эзар гектар соьгІа даьтта дІалоацаш я.

ХІара шера дукхагІа хул хий детта латташ, хІанз уж 45 эзар гектар да. Республика кхашкара миллион тонн ялташ доах царех их хІана дац хьана гурахьа дІадуш тІа да, 800 эзар тоннал дукхагІа йоах шекара свекла.

Республика юрта боахаме къахьегарехь 1 миллион тонн гаргга коартолаш йоах.

Алсамбоалаш ба хьайбай боахам, дукхагІа хул доахам я шура йоле продукци а.

Республике 600 эзар доккхий доахан да, царна 240 эзар етт а болаш.

Доккхий доахан Чувашски Марийски АССР-ашкерчул дукхагІа да республике.

Жа а миллион да. Мордовский АССР-а 80 эзар тонн дулх, 600 эзар тонн гаргга шура, йоах, 240 млн. фу, 1,2 эзар тонн тха доах.

Республика городашкен юрташкен хьалау дукха гІирсаш. ХІара шера гІишлош хьалйъара дІайохийт 400 млн. сом гаргга капвложенеш.

ХІара шере 400 эзар кв. метр каха чубаха цІенош хьалду. Геттар сиха дегІаух торговля, жилищно-коммунальни боахами бахача лаха бытови гІулакхаш делген. Къахьегамхошта гІулакх деш 3 эзар гаргга рознични торговле предприятеш, 731 юкъарча кхачан, 800 гаргга бытови служба предприятеш я.

Доккхий толамаш даьхад республика къахьегамхоша культура хьакъехьа. Юкъара дешара школашка дешаш 220 эзарнал соьгІа дешархо ва.

Республике я 2 лакхара дешара заведени, цига дешаш ва 20 эзар гаргга студент. Йолаш я 16,8 эзар саг деша вагІа 21 юкъера специальни дешара заведени.

Республика городашкен юрташкен бахача кальха культурни хьашташ кхоачашдеш 867 клубни учреждения, 885 киноустановка я.

Юбилейни шерагІа сихача Мордовски АССР-о ший къахьегама ниваш тІедохийт КПСС XXV съезда исторически решенеш кхоачашъяра, иттлагІча пятилетка заданеш кхоачаш а тІехкхоачаш а яра, вай Даьхе кхы йІаьхегІен ниц болашагІен яра.

Боахамь культурен хьалъеча массе а хана Мордовски АССР къахьегамхошта кому СССР кхача халкъаша, эттара хьалха эрсий халкъо деш дола новкъостал. Экономиен культурен дегІайоалаеча даьха толамаш хьакъале йола вай парте ленински къаман политика чакхъяхарах Советски Союза дерригача халкъаша вежарашка вІашн кхьана гІулакхаш леладарах хьакхинар да.

Оаха яздаьчун лерагІа

Укх шера 10 феврале «Сердало» газета тІа араяьннача «Маца хургьй дешара база?» яхача критически корреспонденце тІа дувцар Назрани совхоз-техникума дешара база эсала хиларах.

Цунах лаьна республика юртбоахама министра хьалхарча заместитела вов. Льянова редакцега хоам бу:

«Статья тІа белгалдаь кхоачаш́боацараш нийсдеш хилар бакъда. ХІаьта хІанз йолаш йола техникума производственни мощность вай дешарча дешара хьашташ дІа на-декна студенташ дукха йоІ́акхетарах.

Техникума балха хьалдаш тоадара, укх тайпара гІулакхаш чакхдоах: керда дешара корпус, котельни, кхыйола объекташ хьалъеш латт. Укх пятилетке хьалъяьрхІад 400 етт чухургболе МТФ, дешара-производственни комплекс, дакъаш-инвентараш чулоаттаю склад, механка терскиш а хургйолаш йола машинаш кон, кхыйола объекташь».

ХАБАРОВСКИ КРАЙ. «Амурсталь» [illegible] трополавильни цеха коммунист Корчагин Владимир керте латтача сталеварий бригадо доаш деннад коммунистически суббокник доала дийнахьа плана соьгІа 10 тонн болат доаладе хьаьа. Из гІулакх хьалхадаьннад завода 18 бригадо.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа): хьалхара гІонча Гончаров Геннадий, сталевар Корчагин Владимир, шоллагІа [illegible].

А. ШЛЯХОВА сурт. ТАСС фотохроника.

ЮХХЬАНЦАРА ХАЛОНАШ

Укх шера 45 тоннал кІезигагІа доацаш паччахьалкхенга бозбашка дулх доахха хьина декхар тІаийцад «Грозненский» совхозо. КІезигагІа яц а, 28 эзар бозбашк хьалхдех сзаргьа цу гІуланиха. Цхьарчоа кетаву, миттал боккхача боахама из сел доккха декхар а дац хьина. Ишта дар цо да-м, нагахьа сенна кІеман-дукха хилин а цу гІулакха опыт алара.

— Бозбашкаш кхеар тоъал пайдане гІулакх да, — йоах совхоза керттерча ветеринарни лоро С. А. Хурцаева. — Цхьабакъда цунах тхоне хоаш хІанз укх сахьата цхьаннаха хІамь дац. Кое тІара оалхазараш хкедела атта гІулакх дац. Бозбашка кІоргаш юххьанца ч1оагІа асала, эзьхьа хул. Уж хьалхкенра дика хьалаю хилараа соьгІа, царна гІулакх дерий опыт а хила эза. Вешта, къаьстта царна лаьрхІа помещенеш а яц.

— Из бакъда, «Мейская» яхача специализированни оалхазарий фабрике дерраш сакка кола хьалаш укхаза доацаш да. ХьалхагІа котмаш чуьлха помещенеш къоастина бозбашкай кІоргашта. Цунна ремонт еш хиннача совхоза боалхоша баь болх цу гІуланиха пайдана баь. Катехая хьа[illegible]гІехха паІараш теттара хийра а хьина латт, тхоанех а мотта мух чухьекх, довкъар чулоаттаду яьшкаш яц, довкъар дех моттигаш кийчъяьйц, оагалгаш цхьа бехьаш хьавІашагІеххаа. Уж дерргга хІинаш лертІздехи дизаш да. Цхьабакъда вІалла вІашт1ехьдоацар да чухьа шийла хилар. ХІаьта чу йоахьхьаш йола приборош 28 марта, кІоргаш хьакхача сзача шолагІча дийнахьа дІатоттанза яр. Цунах фу хургда хоргда, нагахьа сенна царна 30 градусал лохагІа йоацаш кІовхал хила езаш хилар тергалла.

— Из бакъда, — йоах С. А. Хурцаева, — птичник хІанз а кийчъяь ялаза я, хІаьта нагахьа сенна кхоана а тахана хьал дуле, кІоргаш укх чу йоахха мегаргьяц.

Цунгара дІайийхача вож мел дола гІулакх дина вІаштІехьдаьннад укхаза. 30 эзар бозбашка кІорит лургІолаш договор дайь Гребенской инкубаци станцеца. Царна йиза эттара дикагІа доле масе тайпара доакъараш вІашагІтехад. Царна гІулакх дергдола нах а хержаб. Бозбашкашта Іуьял деш хургьа хоа тІара оалхазараш леладара йоккха опыт йолаш йола Демельханова Люба. Шийна гІо де хержай цо ший йиша Асмаl. Цар доаш деннад уж дика кхабараш ца къастийташ хьалкхеярах де мел дезар шоаш дергдаларах. ХІаьта шоашта тІаддала гІулакх цар дикаа кхоачашдеш хиларах хьалхагІа а деиз дог тийша ба совхозе.

Цу тайпара бозбашкаш кхеелга цІенхаштта дІадоладеь совхозе, хІаьта из бакъо долаш дукха а дукагІа даккха йиш хургьа дуле. Цудухьа коллектива сийлахьа гІулакх да юххьанцара халонаш эшаяри бозбашкаш кхеерашта къахьега аьттув болашагІа дола хьалаш вІаштІехьдахари.

А. ШАМСУТДИНОВ.

ТХОГА ЯЗДУ

ДИКАГІБОЛА ШОФЕРАШ

Хьинаре къахьегаш бахьандика толамаш дахарах дукха сийлен грамоташ, ахчан премеш тийнай Грозненски № 3 йолча автотранспортни предприяте дикагІа лоархІаш волча водитела Хациев Тархана.

Ше болх беш волча ЛИАЗ-158 яхача хьаьнача автобусина капитальни ремонт а ца еш цо хьй цунца 300 эзар километр. Иштта дика къахьегаш хиналарах дукха ха йоацаш цунна еннай ЛИАЗ-677 керда автобус. Цунца хь а лелаеш иттаж бола болхлой ба капитальни ремонт ца еш дукхагІа автобусаш леларгІола гІулакх. Дика тІехьа тІагІертта [illegible] лоаттабеш.

Къахьегаман тІемаш ветеранаша Фоя Борисов, Лысенко Генадий капитальни ремонт ца еш норматІа йоагІачул соьгІа автобусаш лелийтарах ЛИАЗ-677 яха йоккха автобус эцалла яхча кхоаьд. Октябра 60 шу дузача дезача дена сийленца наькъабакара къахьегама вахте эттача цар, Хациев Тархана, цунца хьа лелаеча новкъосташа социалистически декхараш тІаийцад шин шерен ах шерен пхо шера задани кхоачаше. Из толамаца кхоачашдеш ба уж.

Г. ГРЕБЕНЮК.

Октябра дезача цІей сийна къахьегама вахте эттача Нохч-ГІалгІай республиканска производственни комбината коллектив хьинар айдена къахьегаш я укх юбилейни шера. Пятилетка хьалхарча шин шера заданеш цу дезача денга кхачалехьа кхочашдеш социалистически декхараш тІаийцад цо. ХІаьта социалистически яхье хьалхаьттача болхлоша Айрап Артем Авакосович, Ларькова Екатерина Васильевнай социалистически декхараш тІаийцад шин шера задани кхы я хьалха кхочашъе, юбилейни шера задани цу денга кхачалехьа кхочашъяь. Уж шоай дошл дай ба. Юкъера лоархІача хІара сменагІа норма 150 процент кхочашъю цар, хІаьта кийчъеш йола продукци даим тІехдиккен мара я хилайтац.

Комбината коллективо ч1оагІа раьза хиина тІаийцар укх шера 16 апреле Ерригсоюзни коммунистически субботник дара москвичаша дІадоладь дика гІулакх. Цу дийнахьа производстве къахьегаш хургва комбинатера 380 болхло. Цар арахецаргьа 23 эзар сома маьхьа продукци, из хул кхача деношка арахецачух кхо эзар сома мехьа продукци дукхагІа. Къахьегама овсарле лакхъергьа итт процента, кхоаш доадаха алала иттагІча пятилетка фонда юкъедахьа лерлІ цар.

* * *

Октябра 60 шу дузача денга сийна къахьегама вахте эттача «Грозгипросельхозстрой» института проектировщикаша социалистически декхараш тІаийцад пятилетка шоллагІча шера план хапал кхо ди хьалха кхочаш а еш, планал соьгІа юрташка объекташ хьалъяра 17 эзар сома маьха проектно-техникаьа документаци дІадала. Яйта йола конструкци юкъехьарара цар кходайтаргда 30 тонн аьшк, 250 тонн цемент, 400 кубически метр хьун материалаш.

Социалистически яхье хьалхалатташ ба цига коммунист Ю. Вулгаков керте латтача комплексни проектирования ара йолча отдела проектировщикаш коммунист Ю. Тюльманов керте латтача отдела коллектив.

Ф. МАЯКОВСКИЙ, пенсионер.

ЦІЕЙ ТІАЬХОАЧАШ — ШИН ШЕРА ПЛАН

НОВКЪОСТА НОВКЪОСТАХ

ХЬАЛХАЛЕ ЛЕЛАЕРЕХ ЦАІ

Октябрьски Революци ордена лелаеча мехкдаьттен газа йоахкхача «Старогрознефть» управлене коллективо тІаийце декхараш дизза кхоачашдара беррига кхо тІабохийт укх демошка. Мехкдаьтта доаккхара хьалхарча квартала плани кхоачашъяьй мехкдаьттатошна.

Паччахьалкхен плани кхоачашъеча доагІаш доля дакъа юкъедахкхуь № 2 йолча районни инженерно - технологически службе коллективо. ДІанодар кІезиг я деш мехкдаьтта дикка гІерт из берттайна, коллектив.

Хьалхашка латтача декхарий лоархІам клетабеин производствен [illegible] лакхъара дакъе КПСС XXV съездо хьалхашка оттадь декхараш кхочашдеш йолча эсенона болх беш ва коммунист, оператор Джабраилов Ахьмад Джабраилович.

Шийна дага а доаккха хилар Ахьмадах мехкдаьттахо. 1961 шера Казахстанера вІаьоагІаш тоъал хе яха хиина из цхьан юкъа, дикагІа йола болх корабалица хьина, мехкдаьтта промысле балха вода. Цхьабакъда мехкдаьттахочун професси яйза ваьлча балхара дІавала доге яттаь.

Иштта, цу хана деш оператор волаш болх беш хьааьагІа Ахьмад № 2 йолча РИТС-е.

Лаьттан кІалхара мехкдаьтта хьаухача скважиншта гІулакх деш ва ха яха оператор. Яхайтта шера болх беш цуьна тІехдика вІаьй мехкдаьтта даккхара технологи, иштта дика йоаз мехкдаьтта скважиншта трубопроводаш тІачІоагІьяра чоалхане система.

Хан-ханнахьа мехкдаьтта доаккхача оборудованеш цо профилактически ремонт яро торо лу мехкдаьтта скважиней фондах бизза пайда эца.

Практически опыт йоккха хилароа хІара скважине дика йоазарои цуь аьттув боалайт инициатива, балхаца творчески гІулакх долаш, лагалаьца хІама чакхдаккхара тІагІертта къахьегаш дІаваха.

Цунна йоал цхьа масал доалахергда ва. Дукхача хана деиз болх ца беш сеца латтар № 515 йола скважина. Турбай колоннаш гІоваро хьел а йехьа мехкдаьтта хьоалалар. ГІуне чура дІахекхара технически хий эшар. Цхьабакъда из хьатІадоаладе сов гаьна яр. ТІаькха Джабраилова предложени алар скважинана гаьна йоацаш уллача доагІаш хинех хьахиначо Іилах пайда эца. 150 метр турбаш токе из хий хьатІадоалалир скважинана. Из бахьан долаш торо хилар дукха мехкдаьтта луш йолча скважиннага болх дІаболабайта.

Мехкдаьттахой коллективо сий ду вокхахача сага, цун хьекхам раьза а болаш хьаьц, Джабраилов зиена профорг вола дукха ха я.

Къахьегама коммунистически гІулакх долаш, производствах дог лазеш, принципиальность йолаш из хилар терахь а деш воккхагІа воле оператор ваьа цунах № 2 йолча РИТС-а кулгалхоша. ХІаьте инженер-технолог отпускагІа, командировке вала, е цамогаш хиина моттиг нийсьалча цун хьалхара кІаоттану оператор Джабраилов.

Дукхача шерашка хьинаре къахьегаш вола Джабраилов предприяте администраце масссахьа хестаьаь массехказа. Масала, дІадахача шера итогех «Профессе дикагІа вар» яха цІи, «За доблестный труд» яха медаль еннай цунна.

Яхайтта шера мехкдаьтта доаккхача ше Іомадар, дайзар камаьрша дІалу Ахьмада балха хьаухача кагирхошта. Къаьстта дукхагІа терко ю цо къахьеган белаш, хилонех бІу ца къожабеш уж кхебара, мехкдаьттахочун гозал кІоаргагІа, шерагІа дарга Іомайтара.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна социалистически яхь йоаржань мехкдаьттахоша. Производства резервех бизза пайда эзара, балха эффективность лакхъярца. Даьхена дукхагІа мехкдаьтта лакха тІортарца шийгара доагІа дакъа юкъедахь цу яхье коммунисты Джабраилова а.

И. ДРИГА, «Старогрознефть» НГДУ № 2 йолча РИТС-а [illegible].

БОЛХ ТОАБЕ

«Чечингстройтранс» объединенерча 300 соьгІача водителла толамца кхоачашйир дІадахача шера план, нийсдаьннад бІарча объединени хьалхача цун коллективо паччахьалкхен план кхоачашъя ца. Цун бахьанаш тахкара цу гІулакхата цІенкхаитта хьежар предприяте кулгалхой, специалисташ. Укхаза гучадаьнар предприяте коллективе балха тІа цхьадола кхочамбоацараш нийсдалара уж дІадача йиш йолаш хилар.

Объединене коллектив ч1ехьийсера керттера бахьан да коллективе беш болх кхетомаболх эсала вІаштІехьбеннар, гаражни служба болх мухьеш дІа-юза кхухьаьча эсала лелар, кхетмица хьа а хьерка болхлойн инженерно-технически болхлойн бехктоимерча участкашка дІа ца найсбар. Социалистически яхь вІаштІехьъяккхара даьгга а кхочашбоацараш нийсдау. Цхьайолча участкашка формаш лелаеш я социалистически яхь.

Пятилетка шоллагІча шера уж кхочамбоацараш нийсдалийта йишйоацийта кхетадаьа предприяте коллективо. Цу дешай анализ а еш уж дийцад парткомо, профсоюзни завкома, ВЛКСМ комитета заседанешка. ХІанз укхаза тІагІертта къовсам лоаттабу производства эффективности балха дикали лакхъяра тІехьара социалистически яхь дика вІаштІехьаккхара, юбилейни шера плана пятилетка задании толамца кхоачашъяра.

Сихха тоаде дезаш гІулакх да гІишлон еча духь дІалелахьярга дІадодаш дар кІезигдар. ГІишлонгашъю управлени хьанйпача из дикка лакхагІа да нормал. Цо къаьстта хьекхох гІишлош хьалъеча́ра транспорта болх эсала вІаштІехьбанкха хилар. Цоа дукха масалаш доалад йиш я. ДІадахача шера мухьаш тІадоттаьша тІера Іодоехаша йоагІачул дукхагІа хо транспорто яккхарах 65 эзар соьгІа сом гІод объединенна хьатакха дезаш хилар тайп-тайпара гІишлон организацеш. Цу даькъе Грозненски вышкабетона конструкций завода коллективо шо эзар сом, цІенош хьалдеча эша йоккхий панелаш арахецача Аргунски заводо 13 эзар сом, УПТК 41 эзар сом гІод текхар объединена.

Уж кхочамбоацараш сихха дІадахара оарцагІбале безе Нохч-ГІалгІай гІишлонгаьча управлене кулгалхой, экономисташ, халкъа тІахьожама контролераш. Иштта оарцагІбале безе цу управленера чуйоагІача предприятий кулгалхой. Управлене хаддаза болх бе а объединенере 83 автомашина, уж тІа-тІа дукхагІа эшаш а хул гІишлош хьалъеча. Из иштта доллашехьа боагІача тайпаре пайде яйбац транспортах.

Уж лакхе белгалдаьха кхоачамбоацараш дІа а даьха Октябра дезача цІейца сийленца наькъахара шоай эррига торонаш оарцагІьяха еза объединене коллективо.

Х. ДАДАЕВ.

ОКТЯБРА 60 ШУ ДИЗАРГА

ИРАЗАГА ДОЛХА НАЬКЪАШ

Коммунизм хьалъеча, КПСС XXV-ча съезда решенеш кхоачашъеча доккха дакъа лоац советска кхалнаха. Кхалсаг маІача сага нийсса хилар, цо общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лацар общества экономически социальни прогресса кертерча хьалех наІ да. В. И. Ленина боккха лоархІам беш хиннаб кхалнах общественни производствана, мехка общественно-политически вахара юкъеозара.

Советий Іаьдал эттача хьалхарча деношка дІакхайкадир политически, экономически, культурни вахара дерригача доакъошка кхалсаг маІача сага нийсса хилар. Исторе чухь эттара хьалха вай мехка кхалсаг маІача сага нийсса дІаяттай паччахьалкхе хьалъярен цунна доал дарен дакъе. Из дина гу вай республике а. Республика партийни организацеша дукха болх баьб кхалнах маІача вахха нийса хилара хьакъехьара ленински указанеш кхоачашъеш. Из болх дІаболабе биьзар кхалнах йоазув-дешар из хоаш хилар дІадаккхарца. хІана аьча революци хьалехьа нохчашта юкъе 0,1 процента гІалгІашта юкъе 0,3 процента мара йоазув-дешар хоаш кхалнах бацар. Цул совгІа, лоаман кхалнахаца лелалаь из нийса ца лархІара гІулакхаш, саг ца лархІара уйлаш йоаржеча дина фанатизмана тІагІертта къовсам лоаттабе безаш а дар. Кхалнаха школашка а хІаьта иштта юкъарчен специальни дешара заведенешка а дешар хьекара боккха терпаш тІабахийтар республике.

Кхалнах социалистически вахара юкъеозара ч1оагІа духьале йора бусалба дина керте латтараша, кхалнаьха йоароша а гаргарча наха а. Кхалсага дин фанатизмо тела гІабаш дІаваха тІадерзаьь кхалнаьха съездаш, конференцеш йора, делегатски собранеш йора.

Вай тахан доаккхал а деш ала йиш йолаш да республика халкъа боахама болх беш 165,5 эзар кхалсаг хилар, вешта аьлча, берригача болхлоех гІулакхерча нахах 51 процент. Кхалнаха къаьстта доккха дакъа лоац наьха уналцІено лорегча — 82,5 процент, просвещене — 70 процент гаргга. Республике Іилма боахло йолаш 1065 кхалсаг я, 95 кхалсаг — Іилмай кандидат.

Даьхено боккха мах бу шоаш кхо ца беш советски кхалнаха беча балха. Халкъа боахам дегІабоалабеча доккха дакъа лацарах вай республикерча 9 кхалсага Социалистически Къахьегама Турпал яха цІи еннай. Дика къахьегарах Советски Союза орденаш медалаш еина 3657 кхалсаг я. Общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лацарахь ч1оагІа къахьегараьн Российски Федераци Нохч-ГІалгІай АССР-ел тайп-тайпара сийлен цІи ена 198 кхалсаг а.

Республике доккхаь а деш вуец Урус-Мартановски районна «Горец» совхоза свеклаш кхееча Абуева Зулихай, Грозненски района «Ермоловский» птицесовхоза доярка Кадырова Яхай, Назрановски района «Октябра 40 шу» яхача совхоза доярка Даурбекова Заибай, кхычар а доккхий къахьегама гІулакхаш.

Вай республика кхалнаха паччахьалкхен а общественни а вахара юкъе хьинаре дакъа лоац, уж хийша ба, цар культурни боарам боккха ба. Республика халкъа боахаме 1975 шу чакхдоалаш болх беш яр 6134 дипломированни специалист йола нохчоя гІалгІай. Республика халкъа боахаме юкъера специальни образовани йолаш хІана болх беш бола нохчийн гІалгІайн кхалнах 1960 шера хиннарел 26-зза дукхагІа ба.

Унахцlено лоралра организацегІа болх беча 15 эзар болхлочоа юкъе кхо эзар соьгІа нохчийн гІалгІайн кхалнах ба.

Паччахьалкхена доал деча органий балха хьинаре дакъа лоац республика кхалнаха. СССР-а, РСФСР-а, Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Советий депутатала херза 79 кхалсаг, моттигерча Советашка херза 4740 кхалсаг я, царех 3296 саг нохчийн гІалгІайн кхалнах ба.

Нохчийн гІалгІайн кхалнаьха атеистически мировоззрени хьахилара процесс шазаенна я цар вахаре бусалба дина цІеологех юхедисараша еча эшнеца. Даьча тохкамаша хьахьокхачох дынах тешаш бола кхалнах маІача нахал дукхагІа ба. Социологически тохкамаша цІаьккха а бакъдар общественни вахара юкъе дакъа ца доаца е ледара дакъа доаца, къахьегача коллективах къаьстта бола кхалнах дынах ч1оагІагІа тешаш хилар. Масала, юрта техкача 796 нохчий кхалсагахи 189 гІалгІай кхалсагахи общественни балха юкъе дакъа ца доацаш 67,2 процент Нохчийн 59,3 гІалгІайн хилар. ХІаьта болх ца беча кхалсага дешарна боарам, образовани лоха хуй е вІалла йоацаш хул. Къахьегача коллектива юкъе ца хиларо, дезала хаддаза йовкхо еш хиларо цІагІарча дезалаша мукъа ца ятаро халац кхалсага духовни вегІахара. Цу керргие цхьана хьахулийт кхалсага из цхьаннена мара хилара уйла, цІагІарча воккхагІчоа е мара хьалхашка ше декхарийла хетара уйла лакхбу цун дынах тешара бо[illegible].

Нохчийн гІалгІайн кхалнаха атеистически кхетам луча, тхона хетачох, дукхагІа терхам тІабахийта безе уж общественни къахьегама юкъеозара.

Болх беш боацача кхалнахах дукхагІа барам образовани йоацаш ба. Вай лакхехьа йийцача 796 нохчийн 189 гІалгІайн кхалсагах юкъера специальни образовани йолаш 4,3 процент нохчийн 1,6 процент гІалгІайн мара хилазар. Царна юкъе юкъара образовани йолаш нохчий — 8,4 проценти, гІалгІай 1,3 проценти, хІаьта юххьанцара образовани йолаш 21,2 нохчийн 18,6 процент гІалгІайн бар. Цу кхалнаха юкъерча дукхачар торо яц цхьанна дола бахьанаш хиларца специальность Іомае. Цкъа-дале, цар йиш хилац дезал а бита арабовла, учиницашка деша, шозлагІа-дале, царна, къаьстта мехкараштен къоначарахь кхалнахи, мукъа лац юртара дІа а баха йІаьххача хана деш а гоьзал Іомаеш а хила.

Болх беш болча кхалнаьха коллективе боахаш - боахаш дІабоах дына сахкеташ, хьахул дына дукъалара тайп - тайпара йола духьаленаш.

ИСЛАМАХ юхедисараш вай республике эттара а дукхагІа дахаш йола моттиг я дезалан саг-йоаьяра бІараш хьакъехьара гІулакхаш. ШарІата ма-яххара кхалсагах нах бар, дукха йистий кхухьар, хьаьнахьа дукьале а йоацаш маро яхар деш сеаг хилар, дезала юкъе воккхагІчо кхачунга лаау дай декхарийла хилар, иштта кхыдараш а хинах тешаш йолча кхалсаго тІази декхар а лоархІан. ХІаьта вахара уж морально-этически нормаш, цар тІа хьахинна шийна сахкетам кхалсаго дезале берашка кхочайт. Вахара ширъяьна формаш, доацарех бола тешам, дына традиционни формаш хІатІакхувча тІехьенна кахьекхара хьакъех хьа никь ба из.

Берий нана йолча кхалсага хІатІакхувча тІехьенна кхетам балара социальни лоархІам боккха ба. Цудухьа теркам ца деш вита йиш яц берашта кхетам луш йолча наьна уйлаш, цуь бола тешам эшитаб хьамар. Вай замалаль кхетам балара керттера принципаш дика йоазача, боккха кхетам болча берий напас теттара дикка воздейства ергьа бера.

Общество а дезале а кхалсаг бокъо йоацача оттаьра, цунах визза саг ца лерхІара хьакъехьа кхыча дынен а воагІа ба бусалба ди. Дынах юхедисараша, дІаяхача замах юхедисача вочча гІулакхаша кхалсага «новкъарле ю ший бокъонеш бизза пайда эцара, производственни балха тІа а общественно-политически вахаре а цо лоаца дакъа лакхдалара. Дукха ха́ йоацаш хиннача парте обкома V-ча пленуме ч1оагІа нийса белгалдаьккхад, «...вай хІанз а кІезига йоаихо ю вай бешка-дивача къахьегача кхалнаьха, моалой, цхьайолча хака феодально-байски гІулакхашта кІала бут вай уж, царна гІо дац вай дина уйлаштен реакционни оамалашта духьала бовла.» аьнна.

Кхалнаха Іилма-атеистически кхетам луча толам балара, тхона хетачох, боккха лоархІам болаш хургда нохчех гІалгІех болча кхалнахах лекторахи пропагандисташи кийчбар. Цу гІулакха къаьстта йошхо е декхарийла я партийни органаш. Из дара кхалнах дукхагІа юкъеоза беза атеистически балха, вІашагІъехха еза атеистически кружокаш, цІагІара лекторош. Кхалнаха юкъе лекционни пропаганда йоаржара боккха лоархІам болаш я «Знание» яхача общества республикански правлени. Цига лаьрхІа вІашагІа техай кхалнаьха юкъе беча балха йола комиссе. Комиссе членаша хаддаза новкъостал лоаттадау «Знание» общества районни организацешта цар кхалнаха юкъе лелаеш йола лекционни пропаганда тоаяра «Знание» общества лекторашка кхалнаха юкъе беча балха боккха теркам тІабохийт дегІаена социалистически общество дьальеча кхалнаха лоацача хьакъах, КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъяра вер беча балхах дуццара, кхалнаьха балха хьинар дІахо а лакхдарах, цар дынах бола тешам дІабаккхарах долча дешашта.

Бакъда, хІанз а кхалнаха атеистически кхетам балара хьакъехьа кхоачашде дезаш доккхий декхараш латт «Знание» общества лектораша хьалхашка. Атеистически балха тІехьа дІайоазйта еза дикагІайолча кхалнаьха Советий балха опыт. Комиссе членаш хан-ханнахьа юрташкарча районашка ухаш кхалнаьха общественни хьалах беседаш е декхарийла ба. Цар гучѐ даккха деза кхалнаьха хьакъехьа бусалба дина идеологи догмаш зеяне а нийса а йоацаш хилар. Цу хьакъехьа лектораша доккха новкъостал де декхарийла ба юртара интеллигенци — хьехархой, медицински болхлой, агрономаш, кхыбараш.

Кхалнаха юкъе беш [illegible] Іилма-атеистически болх хенахьа беш хилар къаьстта боккха лоархІам болаш ца. ХьетІакхувча тІехьен бола дынна кхетам лоабара дынах тешаш бола кхалнах кІезигагІа хилар доккха гІулакх да.

Юрташкарча районашка цу хьакъехьа дукха болх ба декхарийла я кхалнаьха Советаш. Цар декхар да бытови гІулакх дара, берий учрежденеш болх тоабера хьакъехьа партийни, советски организацешта новкъостал де, дІаяхача замах юхедисача гІулакхашта духьал тІагІертта къовсам лоаттабе.

Кхалнаха юкъе беча кхетама балха юкъе доккха дакъа лаца декхарийла я юрташкара культпросветучрежденеш а.

Кхалнах дынах тешаш хилар дІадаккхара декхар цІенхаитта кхочаш де дезаш хьалхашка латт советски, партийни, общественни, организацешта, городашкен юртийн интеллигенцена.

М. КАРАТАЕВА, историческа Іилмай кандидат.

Доазол дехьара

Дуккха керда гIирсаш хьалхе болу можк ала йиш йолуш я Болгари. Мехка цхьаьнах гIоронах ю бешенан кранаш уггарIа яхь ца латташ дуккха этажаш

Сурта ТIА: Русе яхача го-

Софи-пресс — ТАСС сурт.

Беркате цхьана гIулакхаш леладар

Тхан шу дакъа СССР-ан Ирахки Республикинен юкъе доттагIаллен яIаш цхьаъ гIулакхаш леладаран йолу Договор куэташ яздо. Вай мехкашта юкъе доттагIаллен бувзамаш дегIаькха лоархIаме бола ца событа хIара шера шинна а мехка общественного шерра езъеш я. «Тайп-тайпара доакхошка яIаш цхьана гIулакхаш леладаря чIогIа лард а хинна дIаэтар из дозор, — аздо ту цхьаъхеха «Ас-Саура» яхача багдадски газето. — Вай мехкан Советски Союза кивера бувзамаш дуккхача кIаьнгIа кара пиъ хьабаве из документ боккха лоарIам болаш да. Цунна хьажа, къаьтараш боьхенаш хилара, къаьна суверенитет лоарIаш долаелл мехкий чурча гIулакхашта юкъе ца гIертарен, лаьра та тIа ма из договор шин мехка юкъера бувзамаш толамаш дегIаькха дог тасавелаш масал да».

Договор яьха пхе шера дика гу вай халкъашна цхьана кипсиналлаяхеш, сиха-мийла, разаялеен дуьхьале лоаттабева къовсама лоархIам, хьаьхьох Ирахе социально - экономически дахьке хинна хушшанаш дегIаькха а кIоарIдинна-ллаш. Белгалдаккха деза СССР-ан Ирахен дучех халкъашта юкъера бувзамаш шинна оагIоонна, пайда болаш экономически гIулакхаш леладаран дахьке хьажа боа договора статьашш ца ма йоалла кхы а лоарIамегIа хуэлира.

Гаргарна Малхболаен къамел «кортамукъалеп болим го-

Пасео яхача проспектера цIа

Баьшаршта гIалашеи зизашеи хьайIина Пасео яха проспекту шиъ цIеношца цIи кеза. Цхьаъ йолуш эпаргIа фуэмалашта машина тайпара архитектурни оьалеллеш йолаш, йоккха гонзал болча маьIна хоза хьалдехьа цар, шиъ тайпара кIы йоаца висамбелш ю. Царна юкъе ца, духьхал архитектурина хьаьжежа шиъ тайпара гIиларан оагIа, кушбиеки стоаше бахача нажка терхам тIоаган доле цIа а. Из да кубино-советски доттагIаеш Ассоциацин чуйош, иэмер 400 бола цIа.

Ассоциацин хьалхе барт шу хьаьхье. Цу хана деза яхача хинна боьхонца йоаь кубатура кхоарг, Советан Мехкех

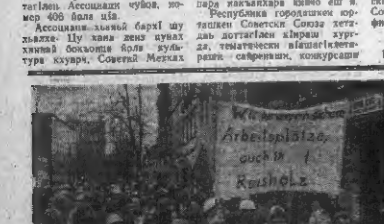

Предприятеша лоаа дерзаш леладеча, гIулакхаш чIогIа дукха баьнна маьIа-булсетеграмаш къьсаемаш, хIара ыъза политически-со-

ниальни боьхонаш жар тешхаеш.

Сурта ТIА: Дюссельдорф.

Районера «Машиностроитель» яхача предприятеша лоаа дерзаш. Оьхьенца мероприятеш яIаш. Хьехьоаьхьаш, уж чIогIлашца ТIо деи хурша дукха ха йоаь-цIенош Пасео латтача цIа-лаьхьеча маьIа бола предприятеши учреждениеи. Цуа совгIа. Куба тайпатайпара продаюшашца болх бен а цуа ца йоаьхь отделеи.

Уьш деношца шиъ тоадиеча тоаца тешаме йоаь кубинско-советски доттагIаеш Ассоциацин Сильвэ-боккхача Октябра 80 шу ихьара йоаттIера тайпара пасажирашца оьбо еш а.

Республика городашкен юрташкен Советски Союза хетташ доттагIаеш кIирам хургда, тешаеча Советски яIаш-гIертарехь «Берлинер Цайтунг» газетан «кортамукъалеп болим го-

Керттера «лазар» — моцал

«Шаккха а тIаьхь сиина дукха болх хинбаьбан Ариэона яхача бразильски городекIерг, штат Банд, политический Жозе Жозе де Лимайн Мануэл Соузен. Цу-гIерчIа дика сеторалла ца-кьей чудехка кIинигаи деи да уж. Ма-варра ыъча, уьш гIелхьара мисссек бетта горде бахача яьха юкъе дукха нах бов — дийнаъца шеккха сиг. Уж да пхиттта шу дагьаьна бераш. Цунах лийпер дукха ха йоаьнаш «Вежа» яхача журналехь журнало.

Моттигера Iаьлаллин цIаьрчоа кхийтачар малагIа тамашийна лазар да. Ариэонана тIаьхьалера. Корь яхача ё молагIча къмолота берий лазара эпкеен я ыъна латар из. Эггара тIехь диагноз оутIерг — моцал. Уьсазара хьал духьхал полиэпка кIаьлларооаккхаргIонан дицер. Цу тIа, ну тайпара «пидемеи» кест-кеста гулбеи я меллаш. Масала, тIкъа шт миллион советан сагбелла Брежнер къьлбаседалмалхболашца оьаннеи советан пис шерара кIаьнгIа доа бераш масоаьнан моцал варах цIенотгIан. Цара эпкеллеп-дукха аьмпа организин гептара тешаеннай. Сан цеппаьлаш уьнаа дов шу дахьна бер IIаьлеча пе ло хинна а къоьчоа ца деи а яьчна.

Шеко ян, селаш дукха-бераш лоаш хилар — вакара лоаруьдеда — во хьалеи хилар йолга. Мехка къьлбаседа-малхболашца бетта дагьаьна дукха бераш йолча деи да йоаьнаш дегIаькха йоаь болдаеш 183 крузейроа дуккхача хинаш (13 сомага кIоначан). Городашта шоаштка процент нера иэпкоаь дан хиё чудехка, кIоа процент — канализацин йоалаш. Цуа совгIа, къе боаьхьа-ца дукхаеча деи да йоаьнаш дегIаькха дог кхоачаш хилча, хIаьта цхьа медсестра — 30 хьаьнгIа эзарена.

Ишшта уьнаьцIено лоарIа во хьалеи хIара Бразилин йоаьхьа-городашка а, Хьаьнарйа-лаьр, масала, дукхаеча къмий корпорацина цIий оIаьш предприятеша а хьалхьоаьхьаш — представителаш заместителеер Сердан Хусейнера, уьш шера феврале на-вай эпкеи вовача хийла.

ЦIаьлаеча дог шера дика гу вай мехкашта юкъера-бувзамаш дегIаькха боарим тIа яьккха сIоветско - ирахки договоран СССР-ан Ираьски Республикина деглайлоарIам а. 1972 шера 5 миллион тонн международни дьяхкача цигара цIи шу чIаьлеча 18 миллион тонн дьяхкар, хIаьта уьк шера — 42 миллион тонн.

Мехкаьттах хьабьяьнача

ФУТБОЛ

«ТЕРЕК» КОТЪЯЬИНАЕЦЕ А...

Дiаьлаеча кIiнадийнаьхьа городи ерригача майкштакара къаьтIаьхьул цуьха пал гуьобеларг С. Ордженикидзе цIерагIча стадионе. Цу дийнахь «Терек» СССР-гIоб пихтара яIаьккха «А» классе лихьерча лиге лоаьлаеи йоаь Днепропетровскера «Днепр» тIiмаш пер.

Уьк шера март бутт бойш «Терек» Пермь-чIогIа «Звездаьн» Грозне лайза яле а «Днепрапетровск» яIаш-гIертарехь мара сезон хьаьлаяларг футбол оьарнеш. ХIара вуьна «Звездаьнаш» шиъ из чакIбаккхача лийпаьхь долаеш. Цара совгIа, къе боаьхьа-ца дукхаеча деи да йоаьнаш дегIаькха «Спортсоревнований» НГДУ стадионе хилар. Цундуьхь цунга хьажа йиш хилларг дукхаеча пьхьа.

Хоша ма-хиллара, сезоч хьалаеи вуьсий кIорадита цIей сахьа деза да ца да. Цунга хьажа из цIей дика вIаштIехьадкхаеча хьежаш «Труд» спортобщества профсоюзни-комитетера ма-ларгIеа стадионе а болдаеш. Матч дIайолаеше хьалха дукхаеча шершира вай республика спортсмени-ша «Терек» ма-ве-ловзеш хинна А. Мизеев, Е. Жеребовский футболан спортера дIабIокар пороа тайп-тайпа гIулакхаш даьларг белгалдаьккхар.

Цуа тIехьаьга дIаьлоаделлера ловзор темаьа ца йоаьлла ыъжарашта саьнгьардаме хилаеларг. Цьаьн юкъа хьаьнIий хьаьха йолча репутаеч лоархIа по луш сиина ловзара шиннаштина парга дIаеларг «Терека» футболисташа. Кхиметтел хайра гонзаа я ала а йиш йоаьлча «Днепр» комбинеишна кIорат «Днепр» комбинеишна кIорат «Терек» пайарашта. Гуш дар вай команда защитникаш-тех юкъера лиинеен юкъера

Эггара хьалха боаккха гIа

тайпара безаеи ца ерзй. Из ай йолча пайх пайседу иэпай ужашкий хургдоашца йоаь ыъч сеина доттагаш. Царах дуьхьарера дуьнарга ала:

«Денверхой пиннгта шу дахьнаеча хинз цIоле болаш сиг ве-зарга безаеи тучаш бала тарадургай?». Дахьтеи ноанокхета хетт шолг берша хIаьнга, из безаеи хьалаеи боаккха уж ца уьларих чIогIгIа тешаеш я бе. Из-га хьаьжежа лукхаеча хьажа дицлургдаеча халлакетар хьажа ца мег хьоаь пар пагIонгкаьлга. ХIаьта цар берша-ж Ромеов Джульетан хинна ца ма йоаь.

Цу шиннн сиина безам хьаьуьх вай берий а. Де хIама ала. Вай лоаьнета тIа-га боаханн а берша сиха хьалехьа ааьа. Лиэкерча классеишера берша цIа-ноаллаеш дарах сиина, дах, уж хьалха хинненах, царна дукха бIерга а эйбиа, дукха цIа катгIурдаеча иэтара лаьтта дола. Хьаьжа хинбаьбанга ыъж пар дика хьалехьа-ца йоаь дукха хьажа ца хIара уйлаеш. Царех хIарара-ай вай доккхача вакара пайарашта чугIерг.

Бокхалгlоаннта хьалха хетаеш кагIорой сов хьаьлаяга бабьяе сиина. Вайна хает-кестта жар ю оалаеи хоз бокхалгIоаннера (дуьхьалгIе дьяхьке бокхалгIа пихтара). Ишшта-ра-ю дахьа бен вай хьаьа-ца, вай вовш мишта хиннах, чеа-ра-я дахьа бен вай хьаьа хинпаштах.

Царна кхетаеш жиган хьаьмара обрядаш, ритуалаш медкараштен кигIийча малаш кхъьера гIулакхаш шоай хьаьа хинна-ран сеина доалаеи хумаланнекIа, цар хьаьа хинненаран къдеган дIадьалкхиеш. Из дах-нар хьаьа хинаранан яIаш кIорадаьр. Хьа гептара мисса йоаь. Хумма ду вай пахар, цунна цIьаьа хуьлуьу традицеин обрядашна.

Вiалла яIаш бIарга а бокхалга бола йоаь хIаьта сагIа дахьаеи нохчийн меллехрIан школе пеш-ешаьа хинна а йоаьлла бокхалгIоаннера, къьастта дела нохчийн а, хIара а тептар а ца йоаьлла. Цундуьхь сона чIогIа дика ловзаеи нохчийн газетан тIа ца деша хьаьхьаьхьара шоай хьаьа-ца йоаь ваьа а тIехьаьгатта хIара йоаьлла дукхха дош ян. Новкъа-ллаеш а, вай республика школашка вIалла а хьаьдеи дац из, хIаьта дузешаеш а гептара хьаьа-ца йоаь ваьа тIебIийбеш цунна. Цундуьхь сона чIогIа дика республикинен газетан тIа цу деша хьаьхьаьхьара шоай хьаьа-ца йоаь ваьа кIебхара дош ян. Новкъа-ллаеш а, вай республика школашка вIалла а хьаьдеи дац из, хIаьта дузешаеш а гептара хьаьа-ца йоаь ваьа тIебIийбеш цунна. Цундуьхь сона чIогIа дика республикинен газетан тIа цу деша хьаьхьаьхьара шоай хьаьа-ца йоаь ваьа кIебхара дош ян. Новкъа-ллаеш а, вай республика школашка вIалла а хьаьдеи дац из, хIаьта дузешаеш а гептара хьаьа-ца йоаь ваьа тIебIийбеш цунна. Цундуьхь сона чIогIа дика республикинен газетан тIа цу деша хьаьхьаьхьара шоай хьаьа-ца йоаь ваьа кIебхара дош ян.

Б. СОЛТАГIРЕЕВ,
Советски района Памятносски къьерча школа хьажархо.

ХАШАГУЛЬГОВ Махьы Махьмад

Дукхаеча хана деиз цачогаш хинна республикинан оркестрашта, хIаьрга пеша а, хьажархо, тIаьккха йоаьнаш а партийни а балхашка волиш болх бу бу.

М. М. Хашагульгов — 1943 шерий деиз СССР писателеи Союза чIен. Цо из а деи республикинаь «Дега ялих», «Сийрла Iуйре», «Замни къъера», кхы-дала сборникаш.

Партре ала мел хьомавахьа участкашна цIена бола бой, кхиэша Гимерза волиш, кхьаьгламхоста дукха мехни чIогIа-ниэ-ниэ ду. Хашагульгов, Хьинаре кхьаьгарехь творчески бола барахь цуьна сиина цIаьнь медаль.

Шекхаа ши яа луш тха дегIаькха латтарехь Хашагульгов Махье Махьмад.

Новкъосташ гулбеи.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

12 АПРЕЛЬ.
I-ПРОГРАММА.
КОСМОНАВТИКА ДН

9.00 — Кеннадеш. 9.10 — IгIйнаьра гимнастика. 9.30 — Мольер. Вехаллера цIерагIча. Паччалкхенан Академически театрен «Мошен во дорогистве» яIа фильм-спектакль. 14.00 — Документальни фильмаш программа. 14.45 — «Дан вечер тебе». 15.00 — «Спортивна ма-ла». — «Пионера Дионна творчествон». 16.00 — «СССР халкъан дешнаш ден». 16.45 — «Московский балда тешаеш». 17.15 — «ЦIьаьнгенга вехаллера весана». Пионерашна ден «КинонеьIаргIонан вахар». 18.00 — «КинонеьIаргIонан вахар». Документальни фильмаш. 19.30 — Литературни произведенеш лаьнера тIа яIаш. «Дика с собакой» яIа художественни фильм. 21.45 — «Цунна таханаь». Пешоднева юкъе лаьца йоаьдеш. Ишшта-ра телевиденин ден тешаеннай. Дуьхьа ца йоаьнаш отделени председателеи, Ленински советаьга хьуреет, Советски Союзан Героеи, Социалистически Iаьнарин Маркчуь. 10.15 — «Турецкий гамбит» яIа фильм. 12.00 — Кеннадеш. Бола музыкальни сибрешна. А. Пушкина а, М. Цветаеван а произведеешна я Чайковскин романсаш. 18.00 — Кеннадеш. 18.15 — Кеннадеш. Бола культурни-воспитательни IаьнарIаш. 19.05 — «СагIа заьгIонгаш. Пешдача Iаьнгу профессиеи Вехаллера. 19.35 — «Спортивное обозрение». 19.50 — «Дика ловзаеи ваьа». Пионерашна ден художественни фильм. 21.00 — «Ле». Информационни программа. 21.30 — «Сегодня в мире». Музыкальни выступлеши (ленинградски). 23.00 — Фильма. 18.10 — Грозненски районе бухгалтерашка гIолла ца ре-ей. 19.30 — «Ноичи-гIалгIайну юкъера сценаеи

13 АПРЕЛЬ.
I-ПРОГРАММА.

9.00 — Кеннадеш. 9.20 — Буфбольни тIаьхьарчу тура йоаьнаш дийнахьлерачу программа. 10.05 — «Пионерашна ден бедда яа ловзаеи сюжетни художественни фильм. 11.15 — «КинонеьIаргIонан вахар». 14.00 — Музыкальни фильмаш. 14.30 — Документальни фильм. 19.30 — Литературни произведеешна лаьнера тIа яIаш. «Дика с собакой» яIа художественни фильм. 21.00 — «Ле». Информационни программа. 21.30 — «Спортивное обозрение». 21.45 — «Сегодня в мире». Музыкальни выступлеши (ленинградски). 23.00 — Фильма. 18.10 — Грозненски районе бухгалтерашка гIолла ца ре-ей. 19.30 — «Ноичи-гIалгIайну юкъера сценаеи

ФЕ ХИЛА

Из хилар ах бийса йоаьлча хана Назрановски районе. Номер 62-68 ЧИИ ах йолаеш доаьхьа йоаь, цхьаьнахь баьлла воина. Экзаьмгочий-ша Ларионов а М. Хинкоев а Назранера Пильеевскийе - Юрте водаш пар. Ха ыъжа хьоаь машен ю гIуьнга доаьна хийхкийй хоша цап. Бакъда, фуначта лаьа а хIоаьчаьа, а бийсан а пьхьакьанна лелара боаьхьаьш телхар-бинг йоаьлла кхетадеш да. ХIьта иэпаьхьа ятт шу дахьначч, деи хIама доаьнаш желача Хьаьхосийна диццена хинна ца. Из фе ца хилирг, хIама ю бIаргIгIча тайпара лаьаьна ца йоаьгIача тайпара лаьаьа сухьа йоаьлаш водаеча цо, пьхьа аьрда оагIоачара, а вьаьна эьаьлаьаьна латтача хIама гIатехай маьнга Цу яьарех чоанаш ыъ ма сиг ерзар.

Ишта во дисциплина а паччьаьхьаьлен транспорт лелаеча водителеи а. Уж биилг фе ма хиннера. дисциплинан толлаьа-та секуэнгIа пооаш кхъьера во Дахьтеи тIа ыъжаеча без бохучаеча пьхьа кокхта эе желга.

Ер хетар хилар 4 апрелеч «Чечингтрой-трансе» № 5 йолча транспортан предприяте хи-тобус лоаьлла Л. Юсупов. Ростов — Баку трасса тIа гIокъо йоаьлла тайпара а, цхьаьнга ца хьоаьвеь, дуьхьал йоаьгIа машен лелаеча вуггIар тIа пьхьакъа. Хьаьта дуьхьал йоаьлаеча Гудермесни автотранспортан пред-

приятен автобуса водителеи хьаьжежа дуьхьарера дуьнарга ала:

«Денверхой пиннгта шу дахьнаеча хинз цIоле болаш сиг ве-зарга безаеи тучаш бала тарадургай?». Дахьтеи ноанокхета хетт шолг берша хIаьнга, из безаеи хьалаеи боаккха уж ца уьларих чIогIгIа тешаеш я бе. Из-га хьаьжежа лукхаеча хьажа дицлургдаеча халлакетар хьажа ца мег хьоаь пар пагIонгкаьлга. ХIаьта цар берша-ж Ромеов Джульетан хинна ца ма йоаь.

Цу шиннн сиина безам хьаьуьх вай берий а. Де хIама ала. Вай лоаьнета тIа-га боаханн а берша сиха хьалехьа ааьа. Лиэкерча классеишера берша цIа-ноаллаеш дарах сиина, дах, уж хьалха хинненах, царна дукха бIерга а эйбиа, дукха цIа катгIурдаеча иэтара лаьтта дола. Хьаьжа хинбаьбанга ыъж пар дика хьалехьа-ца йоаь дукха хьажа ца хIара уйлаеш. Царех хIарара-ай вай доккхача вакара пайарашта чугIерг.

Бокхалгlоаннта хьалха хетаеш кагIорой сов хьаьлаяга бабьяе сиина. Вайна хает-кестта жар ю оалаеи хоз бокхалгIоаннера (дуьхьалгIе дьяхьке бокхалгIа пихтара). Ишшта-ра-ю дахьа бен вай хьаьа-ца, вай вовш мишта хиннах, чеа-ра-я дахьа бен вай хьаьа хинпаштах.

Царна кхетаеш жиган хьаьмара обрядаш, ритуалаш медкараштен кигIийча малаш кхъьера гIулакхаш шоай хьаьа хинна-ран сеина доалаеи хумаланнекIа, цар хьаьа хинненаран къдеган дIадьалкхиеш. Из дах-нар хьаьа хинаранан яIаш кIорадаьр. Хьа гептара мисса йоаь. Хумма ду вай пахар, цунна цIьаьа хуьлуьу традицеин обрядашна.

Вiалла яIаш бIарга а бокхалга бола йоаь хIаьта сагIа дахьаеи нохчийн меллехрIан школе пеш-ешаьа хинна а йоаьлла бокхалгIоаннера, къьастта дела нохчийн а, хIара а тептар а ца йоаьлла. Цундуьхь сона чIогIа дика республикинен газетан тIа цу деша хьаьхьаьхьара шоай хьаьа-ца йоаь ваьа кIебхара дош ян. Новкъа-ллаеш а, вай республика школашка вIалла а хьаьдеи дац из, хIаьта дузешаеш а гептара хьаьа-ца йоаь ваьа тIебIийбеш цунна. Цундуьхь сона чIогIа дика республикинен газетан тIа цу деша хьаьхьаьхьара шоай хьаьа-ца йоаь ваьа кIебхара дош ян. Новкъа-ллаеш а, вай республика школашка вIалла а хьаьдеи дац из, хIаьта дузешаеш а гептара хьаьа-ца йоаь ваьа тIебIийбеш цунна. Цундуьхь сона чIогIа дика республикинен газетан тIа цу деша хьаьхьаьхьара шоай хьаьа-ца йоаь ваьа кIебхара дош ян.

Б. СОЛТАГIРЕЕВ,
Советски района Памятносски къьерча школа хьажархо.

ХАШАГУЛЬГОВ Махьы Махьмад

Дукхаеча хана деиз цачогаш хинна республикинан оркестрашта, хIаьрга пеша а, хьажархо, тIаьккха йоаьнаш а партийни а балхашка волиш болх бу бу.

М. М. Хашагульгов — 1943 шерий деиз СССР писателеи Союза чIен. Цо из а деи республикинаь «Дега ялих», «Сийрла Iуйре», «Замни къъера», кхы-дала сборникаш.

Партре ала мел хьомавахьа участкашна цIена бола бой, кхиэша Гимерза волиш, кхьаьгламхоста дукха мехни чIогIа-ниэ-ниэ ду. Хашагульгов, Хьинаре кхьаьгарехь творчески бола барахь цуьна сиина цIаьнь медаль.

Шекхаа ши яа луш тха дегIаькха латтарехь Хашагульгов Махье Махьмад.

Новкъосташ гулбеи.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

12 АПРЕЛЬ.
I-ПРОГРАММА.
КОСМОНАВТИКА ДН

9.00 — Кеннадеш. 9.10 — IгIйнаьра гимнастика. 9.30 — Мольер. Вехаллера цIерагIча. Паччалкхенан Академически театрен «Мошен во дорогистве» яIа фильм-спектакль. 14.00 — Документальни фильмаш программа. 14.45 — «Дан вечер тебе». 15.00 — «Спортивна ма-ла». — «Пионера Дионна творчествон». 16.00 — «СССР халкъан дешнаш ден». 16.45 — «Московский балда тешаеш». 17.15 — «ЦIьаьнгенга вехаллера весана». Пионерашна ден «КинонеьIаргIонан вахар». 18.00 — «КинонеьIаргIонан вахар». Документальни фильмаш. 19.30 — Литературни произведеешна лаьнера тIа яIаш. «Дика с собакой» яIа художественни фильм. 21.45 — «Цунна таханаь». Пешоднева юкъе лаьца йоаьдеш. Ишшта-ра телевиденин ден тешаеннай. Дуьхьа ца йоаьнаш отделени председателеи, Ленински советаьга хьуреет, Советски Союзан Героеи, Социалистически Iаьнарин Маркчуь. 10.15 — «Турецкий гамбит» яIа фильм. 12.00 — Кеннадеш. Бола музыкальни сибрешна. А. Пушкина а, М. Цветаеван а произведеешна я Чайковскин романсаш. 18.00 — Кеннадеш. 18.15 — Кеннадеш. Бола культурни-воспитательни IаьнарIаш. 19.05 — «СагIа заьгIонгаш. Пешдача Iаьнгу профессиеи Вехаллера. 19.35 — «Спортивное обозрение». 19.50 — «Дика ловзаеи ваьа». Пионерашна ден художественни фильм. 21.00 — «Ле». Информационни программа. 21.30 — «Сегодня в мире». Музыкальни выступлеши (ленинградски). 23.00 — Фильма. 18.10 — Грозненски районе бухгалтерашка гIолла ца ре-ей. 19.30 — «Ноичи-гIалгIайну юкъера сценаеи

13 АПРЕЛЬ.
I-ПРОГРАММА.

9.00 — Кеннадеш. 9.20 — Буфбольни тIаьхьарчу тура йоаьнаш дийнахьлерачу программа. 10.05 — «Пионерашна ден бедда яа ловзаеи сюжетни художественни фильм. 11.15 — «КинонеьIаргIонан вахар». 14.00 — Музыкальни фильмаш. 14.30 — Документальни фильм. 19.30 — Литературни произведеешна лаьнера тIа яIаш. «Дика с собакой» яIа художественни фильм. 21.00 — «Ле». Информационни программа. 21.30 — «Спортивное обозрение». 21.45 — «Сегодня в мире». Музыкальни выступлеши (ленинградски). 23.00 — Фильма. 18.10 — Грозненски районе бухгалтерашка гIолла ца ре-ей. 19.30 — «Ноичи-гIалгIайну юкъера сценаеи

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грознеи кIезиг-дукха морхаш а йолаш, маьхьоалехьара секунде-ллаш 3—7 метр чIогIа муо а хьаьжа-ккаш халеи фегара температура республике 20—25, гIуьне 22—26 градус йоаьхьа болаш хьаьеи тарлу.

Кхоана морхаш а йоаьш, цхьаьнга моттигаеча дохь а-ллаш, тайп-тайпара чIогIа-ниэ-ниэ секунде 3—7 метр чIогIа муо а хьаьжа-ккаш халеи фегара температура бийсина

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттеи деношка

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; партийни аьхарен культурин отделаий — 3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; сита бюджета отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорше — 2-39-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-39-88.

СФ05089. «Грозненский рабочий» издательства типографии, Маяковского, 82. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 82. Заказ № 2692.